

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

16 Φεβρουαρίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 25

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5087

Ενίσχυση της πρότυπης κτηνοτροφίας, ρυθμίσεις για την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες, διατάξεις για τη φυτοϋγεία, τα βιοκτόνα προϊόντα και την ποιότητα τροφίμων, διατάξεις για την τόνωση της αγροτικής ανάπτυξης και άλλες επείγουσες διατάξεις.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α': ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

ΜΕΡΟΣ Β': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΜΑΔΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΥΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΟΣΚΗΣΙΜΩΝ ΓΑΙΩΝ

Άρθρο 3 Προσθήκη ορισμών για κτηνοτροφία - Προσθήκη περ. 10, 11 και 12 στο άρθρο 1 του ν. 4056/2012

Άρθρο 4 Ομαδικός χώρος σταυλισμού - Προσθήκη άρθρου 6Ε στον ν. 4056/2012

Άρθρο 5 Εξουσιοδότηση για τους ομαδικούς χώρους σταυλισμού - Προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 15 του ν. 4056/2012

Άρθρο 6 Παρατάσεις προθεσμιών κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 14 και παρ. 3 άρθρου 17α ν. 4056/2012

Άρθρο 7 Διαδικασία εκπόνησης διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 3 ν. 4351/2015

Άρθρο 8 Προθεσμία εκπόνησης, υποβολής και έγκρισης διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 4 ν. 4351/2015

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 9 Συμβούλιο Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών - Προσθήκη άρθρου 13Α στον Αλιευτικό Κώδικα

Άρθρο 10 Δυνατότητα άσκησης αλιευτικής προσφυγής - Αντικατάσταση άρθρου 14 Αλιευτικού Κώδικα

Άρθρο 11 Απόφαση του Συμβουλίου Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών - Προσθήκη άρθρου 14Α στον Αλιευτικό Κώδικα

Άρθρο 12 Ειδικότερες διατάξεις για την επιβολή κυρώσεων - Τροποποίηση άρθρου 11 Αλιευτικού Κώδικα

Άρθρο 13 Μεταβατικές διατάξεις για τις διοικητικές κυρώσεις και τις αλιευτικές προσφυγές - Προσθήκη άρθρου 11Α στον Αλιευτικό Κώδικα

Άρθρο 14 Καταργούμενες διατάξεις - Κατάργηση παρ. 5 και 6 άρθρου 9 ν. 2040/1992

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Άρθρο 15 Τουριστική αξιοποίηση βοηθητικών σκαφών υδατοκαλλιέργειας - Τροποποίηση περ. β) παρ. 1 άρθρου 175 ν. 4070/2012

Άρθρο 16 Δυνατότητα άσκησης αλιευτικού τουρισμού από βοηθητικά σκάφη υδατοκαλλιέργειας - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 177 ν. 4070/2012

Άρθρο 17 Κυρώσεις επί μισθωτικών παραβάσεων - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 7 ν. 4282/2014

Άρθρο 18 Ίδρυση, επέκταση και μετεγκατάσταση μονάδων εντός Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 17 ν. 4282/2014

Άρθρο 19 Κυρώσεις επί παράβασης προθεσμίας ανανέωσης έγκρισης ίδρυσης μονάδας υδατοκαλλιέργειας - Τροποποίηση περ. γ) παρ. 1 άρθρου 23 ν. 4282/2014

ΜΕΡΟΣ Γ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΤΟΥΓΕΙΑ, ΤΑ ΒΙΟΚΤΟΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΤΟΥΓΕΙΑΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 2147/1952

Άρθρο 20 Διοικητικές κυρώσεις στον τομέα της φυτοϋγείας - Αντικατάσταση άρθρου 34α ν. 2147/1952

Άρθρο 21 Μέθοδος υπολογισμού επιβαλλόμενων προστίμων - Προσθήκη άρθρου 34Β στον ν. 2147/1952

Άρθρο 22 Διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων - Προσθήκη άρθρου 34Γ στον ν. 2147/1952

Άρθρο 23 Είσπραξη και απόδοση προστίμων - Προσθήκη άρθρου 34Δ στον ν. 2147/1952

Άρθρο 24 Ποινικές κυρώσεις - Αντικατάσταση άρθρου 35 ν. 2147/1952

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΕΛΕΓΧΟΣ ΒΙΟΚΤΟΝΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 721/1977

Άρθρο 25 Εξουσιοδοτική διάταξη - Τροποποίηση άρθρου 14 ν. 721/1977

Άρθρο 26 Προσθήκη των βιοκτόνων προϊόντων αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στις εξαιρέσεις εφαρμογής του ν. 721/1977 - Αντικατάσταση περ. ε) άρθρου 26 ν. 721/1977

Άρθρο 27 Προσθήκη προϊόντων στο πεδίο εφαρμογής του ν. 721/1977 - Προσθήκη περ. 10) στο άρθρο 30 του ν. 721/1977

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Άρθρο 28 Ρυθμίσεις για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές - Προσθήκη άρθρου 4Α στον ν. 4792/2021

Άρθρο 29 Σύσταση Σχολής Επαγγελματιών Κρέατος Κρήτης

Άρθρο 30 Αρμοδιότητες των Γενικών Διευθύνσεων Κτηνιατρικής, Τροφίμων και Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 23 ν. 4691/2020

ΜΕΡΟΣ Δ': ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΚΡΑΙΩΝ ΚΑΙΡΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 31 Ρυθμίσεις θεμάτων του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων σχετικά με τις ζημιές που προκλήθηκαν λόγω των πυρκαγιών Ιουλίου - Αυγούστου 2023 και των πλημμυρών Σεπτεμβρίου 2023

Άρθρο 32 Ρυθμίσεις θεμάτων του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων αναφορικά με αποζημιώσεις ζημιών έτους 2023

Άρθρο 33 Αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο ενισχύσεων που χορηγούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Προσθήκη περ. ε) στην παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 5035/2023

Άρθρο 34 Εξουσιοδοτική διάταξη για την ειδική εισφορά στο γάλα - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 13 ν. 3698/2008

Άρθρο 35 Υγειονομική ταφή ζώων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 36 Προϋποθέσεις για την εγκατάσταση μονάδων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σε Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας - Τροποποίηση περ. α) παρ. 6 άρθρου 56 ν. 2637/1998

Άρθρο 37 Επικαιροποίηση ορισμού αγροτικής εκμετάλλευσης - Τροποποίηση περ. δ) παρ. 1 άρθρου 2 ν. 3874/2010

Άρθρο 38 Ρυθμίσεις για τις Ομάδες Παραγωγών - Προσθήκη άρθρου 2Α στον ν. 3874/2010

Άρθρο 39 Παράταση προθεσμίας προσαρμογής των καταστατικών των Αγροτικών Συνεταιρισμών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 36 ν. 4673/2020

Άρθρο 40 Ρυθμίσεις για τους επιθεωρητές - ελεγκτές της Διεύθυνσης Οικονομικών Ελέγχων Επιθεώρησης και

Συνεργατισμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Άρθρο 41 Εκκαθάριση δαπανών για ελέγχους των Περιφερειών

Άρθρο 42 Μεταβίβαση στον Δήμο Νεάπολης - Συκεών ακινήτων για την ανέγερση σχολικής μονάδας

Άρθρο 43 Απόδοση ενισχύσεων σε κληρονόμους - Προσθήκη άρθρου 47Α στον ν. 5035/2023

Άρθρο 44 Ψηφιακή πλατφόρμα αιτήσεων υπαγωγής ακίνητης περιουσίας στον ν. 4061/2012 - Προσθήκη άρθρου 2Α στον ν. 4061/2012

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΥΘΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Άρθρο 45 Ρυθμίσεις για το μητρώο ελεγκτών - επαλθευτών επενδυτικών σχεδίων Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΜΕΡΟΣ Ε': ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 1474/1984

Άρθρο 46 Πόλεις ίδρυσης περιφερειακών παραρτημάτων Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 5 ν. 1474/1984

Άρθρο 47 Πειθαρχικά παραπτώματα μελών του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος - Τροποποίηση άρθρου 16 ν. 1474/1984

Άρθρο 48 Πειθαρχικά όργανα Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος - Τροποποίηση άρθρου 17 ν. 1474/1984

Άρθρο 49 Καταργούμενες διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4497/2017

Άρθρο 50 Σκοπός Επιμελητηρίων - Τροποποίηση άρθρου 62 ν. 4497/2017

Άρθρο 51 Ίδρυση αγροτικών τμημάτων στα Επιμελητήρια - Τροποποίηση άρθρου 67 ν. 4497/2017

Άρθρο 52 Εκπροσώπηση των αγροτικών τμημάτων Επιμελητηρίων στο Διοικητικό Συμβούλιο - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 69 ν. 4497/2017

Άρθρο 53 Σύσταση ηλεκτρονικού μητρώου αγροτών - Εξουσιοδοτική διάταξη

ΜΕΡΟΣ ΣΤ': ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 54 Απαλλαγή από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων 2024 των ακινήτων πληγέντων από φυσικές καταστροφές - Αντικατάσταση παρ. 6, τροποποίηση παρ. 7 και κατάργηση παρ. 7Η άρθρου 3 ν. 4223/2013

Άρθρο 55 Καταβολή του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 8 ν. 4223/2013

Άρθρο 56 Χρόνος υποβολής της δήλωσης στοιχείων ακινήτων - Τροποποίηση περ. α' παρ. 3 άρθρου 23 ν. 3427/2005

Άρθρο 57 Χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης για τη στήριξη του τουρισμού της νήσου Ρόδου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 99 ν. 5079/2023

ΜΕΡΟΣ Ζ': ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 58 Έναρξη ισχύος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΡΘΡΟΥ 42

**ΜΕΡΟΣ Α'
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ****Άρθρο 1
Σκοπός**

Σκοπός του παρόντος είναι η προώθηση της βιώσιμης κτηνοτροφίας και αλιείας, η ενίσχυση της προστασίας της φυτικής παραγωγής και της εποπτείας της ποιότητας των τροφίμων, καθώς και η αντιμετώπιση ζητημάτων που λειτουργούν ως τροχοπέδη στην αγροτική ανάπτυξη, είτε μέσω ανάληψης ουσιαστικών πρωτοβουλιών είτε σε οργανωτικό επίπεδο, μέσω της ρύθμισης ζητημάτων επιμέρους φορέων και διαδικασιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

**Άρθρο 2
Αντικείμενο**

Αντικείμενο του παρόντος συνιστά: α) η εισαγωγή στον ν. 4056/2012 (Α' 52) των ομαδικών χώρων σταυλισμού και η τροποποίηση του ν. 4351/2015 (Α' 164) για την ολοκλήρωση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, β) η τροποποίηση του Αλιευτικού Κώδικα (ν.δ. 420/1970, Α' 27), προκειμένου να αντιμετωπισθεί η συσσώρευση ενδικοφανών αλιευτικών προσφυγών και να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα του αλιευτικού τουρισμού, γ) η επικαιροποίηση του ν. 4282/2014 (Α' 182) για την καταπολέμηση των αυθαιρεσιών στο πεδίο των υδατοκαλλιεργειών, δ) η τροποποίηση του ν. 2147/1952 (Α' 155) για την αναμόρφωση των κυρώσεων στον τομέα της φυτοϋγείας και του ν. 721/1977 (Α' 298) για τον εξορθολογισμό του πλαισίου που διέπει τα βιοκτόνα προϊόντα, ε) η αναδιοργάνωση της εποπτικής λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων, στ) η αναδιάρθρωση φορέων και διαδικασιών προκειμένου να αντιμετωπιστούν προβλήματα, τα οποία λειτουργούν ανασταλτικά για την ενίσχυση της αγροτικής ανάπτυξης, ιδίως για: στα) την επανόρθωση των ζημιών που προκαλούνται συνεπεία φυσικών καταστροφών, στβ) την τροποποίηση του ν. 1474/1984 (Α' 128) για τη βελτιστοποίηση της λειτουργίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, καθώς και στγ) την πρόβλεψη Αγροτικών Τμημάτων στα Επιμελητήρια.

**ΜΕΡΟΣ Β'
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΜΑΔΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΥΛΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΒΟΣΚΗΣΙΜΩΝ ΓΑΙΩΝ****Άρθρο 3
Προσθήκη ορισμών για κτηνοτροφία -
Προσθήκη περ. 10, 11 και 12 στο άρθρο 1 του
ν. 4056/2012**

Στο άρθρο 1 του ν. 4056/2012 (Α' 52), περί ορισμών, προστίθενται περ. 10, 11 και 12 ως εξής:

«10. Κτηνοτροφική ζώνη: είναι η οριοθετημένη περιοχή στην οποία επιτρέπεται η λειτουργία εκτατικής

μορφής κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων. Σε περίπτωση κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περ. α) και β) της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289) ισχύουν τα άρθρα 47 και 47α του ν. 998/1979.

11. Κτηνοτροφικό πάρκο: είναι η κτηνοτροφική ζώνη για την οποία έχει γίνει χωροταξική μελέτη οργάνωσης, ήτοι προβλέπονται η δημιουργία της απαραίτητης υποδομής και η οριοθέτηση των κτηνοτροφικών οικοπέδων, στα οποία μπορούν να εγκριθούν η ίδρυση και λειτουργία κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, καθώς και η οριοθέτηση συγκεκριμένου χώρου που χρησιμοποιείται ως λειμώνας και βοσκότοπος, με την επιφύλαξη της απόφασης της παρ. 5 του άρθρου 15.

12. Ομαδικός χώρος σταυλισμού: είναι η οριοθετημένη έκταση κτηνοτροφικού πάρκου, η οποία διέπεται από καταστατικό λειτουργίας και είναι κατάλληλα οργανωμένη από ομάδα κτηνοτρόφων ή κτηνοτροφικό συνεταιρισμό ή ιδιώτη, προκειμένου να εγκατασταθεί περιορισμένος αριθμός, ομοειδούς φύσεως και μεγέθους, κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.»

**Άρθρο 4
Ομαδικός χώρος σταυλισμού - Προσθήκη
άρθρου 6Ε στον ν. 4056/2012**

Στον ν. 4056/2012 (Α' 52) προστίθεται άρθρο 6Ε ως εξής:

**«Άρθρο 6Ε
Ομαδικός χώρος σταυλισμού**

Στην περίπτωση ομαδικού χώρου σταυλισμού, η διαχείριση της κτηνοτροφικής εγκατάστασης αποτελεί ατομική ευθύνη κάθε κτηνοτρόφου. Η κτηνοτροφική εγκατάσταση κατασκευάζεται από τον ενδιαφερόμενο κτηνοτρόφο και χρησιμοποιείται με βάση το καταστατικό λειτουργίας του ομαδικού χώρου σταυλισμού. Κάθε κτηνοτρόφος που αποδέχεται το καταστατικό λειτουργίας του ομαδικού χώρου σταυλισμού: α) συμφωνεί με τους όρους της από κοινού χρήσης των παρεχόμενων υπηρεσιών και των κοινών κτιρίων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, β) πληροί τις προϋποθέσεις κτηνοτροφικής ομοιογένειας του καταστατικού λειτουργίας, γ) μπορεί να αγοράσει ή να μισθώσει σε μακροχρόνια βάση ένα από τα κτηνοτροφικά οικόπεδα που περιλαμβάνει ο ομαδικός χώρος σταυλισμού, προκειμένου να κατασκευάσει ορισμένων προδιαγραφών κτηνοτροφική εγκατάσταση σύμφωνα με το καταστατικό λειτουργίας, ώστε να διασφαλίσει βέλτιστες συνθήκες περιβαλλοντικής διαχείρισης και υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων της κτηνοτροφικής εγκατάστασης, καθώς και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω της βελτίωσης: γα) της παραγωγικότητας των ζώων και της εργασίας, γβ) της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και γγ) των συνθηκών προμήθειας των βασικών κτηνοτροφικών εισροών και της πώλησης των κτηνοτροφικών προϊόντων. Οι προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων ορίζονται στο Κεφάλαιο ΙΗ' του ν. 4442/2016 (Α' 230).»

Άρθρο 5
Εξουσιοδότηση για τους ομαδικούς χώρους
σταυλισμού - Προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 15
του ν. 4056/2012

Στο άρθρο 15 του ν. 4056/2012 (Α' 52) προστίθεται παρ. 8 ως εξής:

«8. Η διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων που εγκαθίστανται σε χώρο ομαδικού σταυλισμού, καθώς και τα σχετικά δικαιολογητικά ρυθμίζονται κατ' αναλογία των άρθρων 6Α και 6Β με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 103 του ν. 4442/2016 (Α' 230).»

Άρθρο 6
Παρατάσεις προθεσμιών κτηνοτροφικών
εγκαταστάσεων - Τροποποίηση παρ. 1
άρθρου 14 και παρ. 3 άρθρου 17α ν. 4056/2012

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4056/2012 (Α' 52), περί υποχρέωσης λήψης έγκρισης ίδρυσης και λειτουργίας και έγκρισης ίδρυσης και γνωστοποίησης λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται από τη λήξη της, στο τελευταίο εδάφιο η φράση «για τις οποίες υπάρχει αντικειμενική αδυναμία άρσης» αντικαθίσταται από τη φράση «της περιβαλλοντικής, υγειονομικής, λατομικής και μεταλλευτικής νομοθεσίας», και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, οι οποίες λειτουργούν χωρίς άδεια λειτουργίας ή άδεια εγκατάστασης κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, υποχρεούνται μέχρι τις 30.9.2024 να λάβουν έγκριση ίδρυσης και έγκριση λειτουργίας ή να λάβουν έγκριση ίδρυσης και να προβούν σε γνωστοποίηση λειτουργίας, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα άρθρα 6Α, 6Β και 6Γ.

Μέχρι τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων, κατεδάφισης, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και αυτές ανακαλούνται οριστικά, εφόσον εκδοθεί η έγκριση λειτουργίας ή ο φορέας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης προβεί σε γνωστοποίηση λειτουργίας, μετά από τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών σύμφωνα με τα άρθρα 6Α, 6Β και 6Γ.

Μετά από την παρέλευση της προθεσμίας της παρούσας, η κτηνοτροφική εγκατάσταση μπορεί να λάβει έγκριση λειτουργίας ή να προβεί σε γνωστοποίηση λειτουργίας, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 6Α, 6Β και 6Γ, αφού καταβληθεί οποιοδήποτε χρηματικό πρόστιμο έχει επιβληθεί.

Οι διατάξεις της παρούσας δεν εφαρμόζονται σε κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, στις οποίες έχουν καταγραφεί από τις αρμόδιες αρχές παραβάσεις της περιβαλλοντικής, υγειονομικής, λατομικής και μεταλλευτικής νομοθεσίας.»

2. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 17α του ν. 4056/2012, περί υποβολής αιτήματος για συνέχιση λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, παρατείνεται από τη λήξη της, και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Όσες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις λειτουργούσαν εντός ή πλησίον κατοικημένων περιοχών, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παρ. 2 και εφόσον επιθυμούν να συνεχίσουν τη λειτουργία τους, υποχρεούνται να υποβάλλουν αίτημα στην οικεία Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) μέχρι τις 30.9.2024. Έως την ημερομηνία αυτή αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων που εκδόθηκαν αλλά δεν εκτελέστηκαν και διατάσσουν τη διακοπή λειτουργίας, την αποβολή, την κατεδάφιση ή την επιβολή προστίμου. Οι διοικητικές πράξεις του προηγούμενου εδαφίου ανακαλούνται οριστικά εφόσον εκδοθεί η άδεια διατήρησης της παρ. 2.»

Άρθρο 7
Διαδικασία εκπόνησης διαχειριστικών σχεδίων
βόσκησης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 3
ν. 4351/2015

Στην παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4351/2015 (Α' 164) προστίθενται νέα εδάφια, έβδομο και όγδοο, τα δύο τελευταία εδάφια, περί βοσκής εντός βοσκήσιμων γαιών αντικαθίστανται, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Η βοσκή εντός των βοσκήσιμων γαιών ασκείται επί τη βάση διαχειριστικού σχεδίου βόσκησης της περιοχής. Με τα διαχειριστικά σχέδια ρυθμίζονται οι όροι χρήσης των εν λόγω εκτάσεων για βόσκηση, σύμφωνα με τις υφιστάμενες και τις προκύπτουσες, συμβατές με τη δασική νομοθεσία και τη βοσκή παράλληλες χρήσεις και τη βοσκοϊκανότητα της κάθε περιοχής και διασφαλίζεται η αειφόρος διαχείριση και απρόσκοπτη αξιοποίηση των βοσκήσιμων γαιών για τις ανάγκες βόσκησης των ποιμνίων. Συμβατές χρήσεις με τη δασική νομοθεσία είναι αυτές που προβλέπονται στο ΣΤ' Κεφάλαιο του ν. 998/1979, όπως ισχύει, ενώ με τη βοσκή είναι οι χρήσεις εκείνες οι οποίες δεν παρεμποδίζουν την προσβασιμότητα των ποιμνίων και δεν υποβαθμίζουν τη συνολική βοσκοϊκανότητα της βοσκήσιμης γαίας ως ενιαίας οντότητας, όπως αυτή έχει υπολογισθεί στα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης.

Για λόγους ενιαίας διαχείρισης της βοσκής, στα διαχειριστικά σχέδια συμπεριλαμβάνονται και οι εκτάσεις του άρθρου 10 του ν. 3208/2003 όπως ισχύει, εφόσον οι ιδιοκτήτες τους το επιθυμούν και δηλώνουν την επιθυμία τους εγγράφως. Δύναται επίσης, να περιλαμβάνονται και εκτάσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας και βόσκονται από αγροτικά ζώα.

Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αναθέτει την εκπόνηση διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης στις Περιφέρειες της χώρας με προγραμματική σύμβαση η οποία συνάπτεται με την οικεία Περιφέρεια. Οι οικείες Περιφέρειες υποχρεούνται όπως αναρτήσουν τη διακήρυξη των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης εντός ενός (1) μήνα από την υπογραφή της σχετικής προγραμματικής σύμβασης μεταξύ αυτών και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Σε αντίθετη περίπτωση, την ευθύνη ανάρτησης, καθώς και τη διαδικασία εκπόνησης και σύναψης σύμβασης, αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κατά το δέκατο εδάφιο. Τα διαχειριστικά σχέδια που εκπονούν οι Περιφέρειες, εγκρίνονται με απόφαση του Γραμματέα

της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από γνώμη της αρμόδιας Δασικής Αρχής και της αρμόδιας Διεύθυνσης της Περιφέρειας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δύναται να ανατίθεται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, υπό τις προϋποθέσεις της παρούσας: α) η εκπόνηση διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, εν όλω ή εν μέρει, β) η σύναψη και λύση των σχετικών συμβάσεων εκπόνησής τους, καθώς και γ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την ολοκλήρωσή τους. Η έγκριση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης που εκπονούνται με ευθύνη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων γίνεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από γνώμη της αρμόδιας Δασικής Αρχής.»

Άρθρο 8

Προθεσμία εκπόνησης, υποβολής και έγκρισης διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης -

Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 4 ν. 4351/2015

Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4351/2015 (Α' 164), περί εκπόνησης, υποβολής και έγκρισης των διαχειριστικών σχεδίων των βοσκήσιμων γαιών, παρατείνεται, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Μέχρι τις 31.12.2025 εκπονούνται, υποβάλλονται και εγκρίνονται τα διαχειριστικά σχέδια των βοσκήσιμων γαιών της Χώρας που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 3. Μετά την προθεσμία αυτή δεν επιτρέπεται η ενεργοποίηση δικαιωμάτων ενίσχυσης για την εν λόγω έκταση, χωρίς την ύπαρξη και εφαρμογή εγκεκριμένου διαχειριστικού σχεδίου βόσκησης.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 9

Συμβούλιο Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών - Προσθήκη άρθρου 13Α στον Αλιευτικό Κώδικα

Στον Αλιευτικό Κώδικα (ν.δ. 420/1970, Α' 27) προστίθεται άρθρο 13Α ως εξής:

«Άρθρο 13Α

Συμβούλιο Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών

1. Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συστήνεται τριμελές Συμβούλιο Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών (Σ.Ε.Α.Π.), με έδρα το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και με αρμοδιότητα την εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών κατά αποφάσεων, με τις οποίες επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις για αλιευτικές παραβάσεις.

2. Το Σ.Ε.Α.Π. συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και αποτελείται από τα εξής μέλη με τους αναπληρωτές τους:

α) έναν (1) Πάρεδρο ή Δικαστικό Πληρεξούσιο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως Πρόεδρο,

β) έναν εκπρόσωπο της Γενικής Διεύθυνσης Αλιείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και

γ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ως μέλη.

3. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη ορίζονται από τους αρμόδιους Υπουργούς, οι δε λειτουργοί του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) ορίζεται από τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ..

Η θητεία των μελών είναι διετής και μπορεί να ανανεωθεί άπαξ.

4. Με την απόφαση της παρ. 1 ορίζονται ο γραμματέας της Επιτροπής, με τον νόμιμο αναπληρωτή του και οι εισηγητές των υποθέσεων, που υπηρετούν στη Γενική Διεύθυνση Αλιείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

5. Ο χρόνος έναρξης της λειτουργίας του Σ.Ε.Α.Π. ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που εκδίδεται το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την έκδοση της απόφασης συγκρότησης της παρ. 2.

6. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζεται ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας του Σ.Ε.Α.Π., καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176), η μηνιαία ή ανά συνεδρίαση αποζημίωση που καταβάλλεται στον Πρόεδρο και στα μέλη, στους αναπληρωτές τους, καθώς και στους εισηγητές του Σ.Ε.Α.Π..»

Άρθρο 10

Δυνατότητα άσκησης αλιευτικής προσφυγής - Αντικατάσταση άρθρου 14 Αλιευτικού Κώδικα

Το άρθρο 14 του Αλιευτικού Κώδικα (ν.δ. 420/1970, Α' 27), περί άσκησης της αλιευτικής προσφυγής, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 14

Αλιευτική προσφυγή

1. Κατά των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί δυνάμει των άρθρων 11 και 12 επιτρέπεται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής, ενώπιον του Συμβουλίου Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών (Σ.Ε.Α.Π.), μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, η οποία αρχίζει από την κοινοποίηση της απόφασης. Η προσφυγή υποβάλλεται, είτε στην αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση είτε στη Γραμματεία του Σ.Ε.Α.Π.. Η αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση διαβιβάζει, αμελλητί, την προσφυγή και τον σχετικό φάκελο στη Γραμματεία του Σ.Ε.Α.Π..

Η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής δεν έχει ανασταλτική δύναμη επί της είσπραξης του προστίμου. Προς υποστήριξη της ενδικοφανούς προσφυγής μπορεί να κατατίθεται υπόμνημα, ενώπιον του Σ.Ε.Α.Π., με κάθε αποδεικτικό μέσο, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, η οποία αρχίζει από την κατάθεση της προσφυγής. Η διαδικασία ενώπιον του Σ.Ε.Α.Π. είναι έγγραφη και διενεργείται με βάση τα στοιχεία του φακέλου.

2. Για την κατάθεση της προσφυγής απαιτείται η κατάθεση παραβόλου ύψους είκοσι (20) ευρώ, για πρόστιμα έως και τριακόσια (300) ευρώ, ή παραβόλου σαράντα

(40) ευρώ για πρόστιμο από τριακόσια ένα (301) ευρώ και άνω. Αν δεν καταβληθεί το παράβολο, η προσφυγή θεωρείται απαράδεκτη. Αν η προσφυγή γίνει δεκτή, το παράβολο επιστρέφεται στον προσφεύγοντα.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσά των παραβόλων της παρ. 2.

4. Η Γενική Διεύθυνση Αλιείας τηρεί βάση δεδομένων για τις προσφυγές που υποβάλλονται και τις αποφάσεις του Σ.Ε.Α.Π., που εκδίδονται επί αυτών.»

Άρθρο 11

Απόφαση του Συμβουλίου Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών - Προσθήκη άρθρου 14Α στον Αλιευτικό Κώδικα

Στον Αλιευτικό Κώδικα (ν.δ. 420/1970, Α' 27) προστίθεται άρθρο 14Α ως εξής:

«Άρθρο 14Α

Απόφαση Συμβουλίου Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών

1. Το Συμβούλιο Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών (Σ.Ε.Α.Π.) εκδίδει μέσα σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την υποβολή της προσφυγής αιτιολογημένη απόφαση, με την οποία μπορεί είτε να απορρίψει την προσφυγή είτε να τη δεχθεί στο σύνολό της και να άρει τις επιβληθείσες κυρώσεις είτε να τη δεχθεί μερικά και να μειώσει τις επιβληθείσες κυρώσεις. Αν, εντός της ως άνω προθεσμίας, δεν εκδοθεί απόφαση, η ενδικοφανής προσφυγή θεωρείται ότι έχει απορριφθεί από το Σ.Ε.Α.Π., ο δε προσφεύγων τεκμαίρεται ότι έχει λάβει γνώση της απόρριψης κατά την εκπνοή της προθεσμίας αυτής.

2. Αν η απόφαση του Σ.Ε.Α.Π. απαλλάσσει τον προσφεύγοντα από το χρηματικό πρόστιμο που του έχει επιβληθεί σε πρώτο βαθμό ή διατάσσει τη μείωση αυτού ή την επιστροφή τιμήματος εκποιηθέντος αλιεύματος, κατά το άρθρο 12, το Σ.Ε.Α.Π. διατάσσει την επιστροφή του καταβληθέντος προστίμου ή του ποσού της διαφοράς από τη μείωση του προστίμου ή του τιμήματος του εκποιηθέντος αλιεύματος αντίστοιχα.

3. Το Σ.Ε.Α.Π. διαβιβάζει την εκδοθείσα απόφαση και τον σχετικό φάκελο της υπόθεσης προς την αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη με την προσφυγή απόφαση, η οποία την επιδίδει στον προσφεύγοντα.

4. Οι αποφάσεις που εκδίδει το Σ.Ε.Α.Π. υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου της περιφέρειας, στην οποία εδρεύει η αρχή που εξέδωσε την απόφαση επιβολής κυρώσεων για αλιευτικές παραβάσεις, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 11. Για το δικαίωμα αυτό γίνεται ρητή αναφορά στο σώμα της απόφασης που εκδίδει το Σ.Ε.Α.Π..»

Άρθρο 12

Ειδικότερες διατάξεις για την επιβολή κυρώσεων - Τροποποίηση άρθρου 11 Αλιευτικού Κώδικα

Στο άρθρο 11 του Αλιευτικού Κώδικα (ν.δ. 420/1970, Α' 27), περί κυρώσεων, στην παρ. 1 τα πρόστιμα αναπρο-

σαρμόζονται σε ευρώ, η παρ. 4 για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής καταργείται, η παρ. 6 αντικαθίσταται και το άρθρο 11 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 11

Κυρώσεις

1. Οι παραβάτες των διατάξεων των διαταγμάτων και αποφάσεων που εκδίδονται σύμφωνα με τις παρ. 1, 2, 4, 5 και 6 του άρθρου 10, καθώς και των διατάξεων των ισχυόντων ενωσιακών κανονισμών του τομέα της αλιείας, τιμωρούνται με τις εξής διοικητικές ποινές:

α) Οι παραβάτες των διατάξεων που καθορίζουν το ελάχιστο επιτρεπόμενο να αλιευθεί μέγεθος (διαστάσεις, βάρος κ.λπ.), ψαριών και άλλων υδρόβιων οργανισμών, τιμωρούνται με πρόστιμο από εξακόσια (600) μέχρι τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ, και με αφαίρεση της ατομικής άδειας αλιείας του κυβερνήτη, καθώς και της άδειας αλιείας του σκάφους με το οποίο πραγματοποιήθηκε η παράβαση από τριάντα ημέρες μέχρι ένα χρόνο.

Σε περίπτωση υποτροπής μέσα σε μία διετία, ο χρόνος αφαίρεσης της άδειας αλιείας του σκάφους με το οποίο πραγματοποιήθηκε η παράβαση και τα όρια του προστίμου διπλασιάζονται. Επίσης ο χρόνος αφαίρεσης της ατομικής άδειας αλιείας του κυβερνήτη, εφόσον πρόκειται για το ίδιο πρόσωπο, διπλασιάζεται.

β) Οι παραβάτες των διατάξεων που καθορίζουν τους τύπους και τις προδιαγραφές των σκαφών και γενικά των πλωτών μέσων με τα οποία επιτρέπεται η αλιεία, τιμωρούνται με πρόστιμο από τριακόσια (300) μέχρι χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ, και προσωρινή αφαίρεση της αδειας αλιείας του σκάφους που δεν τηρεί τους τύπους και τις προδιαγραφές, όπως αυτές καθορίζονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Η έναρξη της ποινής της προσωρινής αφαίρεσης της άδειας αλιείας του σκάφους αρχίζει με την πιστοποίηση του γεγονότος από τις αρμόδιες αρχές της παρ. 2 και λήγει με την πιστοποίηση από τις ίδιες αρχές της συμμόρφωσης των προδιαγραφών του σκάφους προς τα εκάστοτε ισχύοντα. Εφόσον παρέλθει χρονικό διάστημα ενός έτους από την πιστοποίηση του γεγονότος, χωρίς ο πλοιοκτήτης να προβεί σε συμμόρφωση των χαρακτηριστικών του σκάφους προς τις ισχύουσες προδιαγραφές και τύπους, παρέχεται εξαμηνιαία ανατρεπτική προθεσμία μετά το τέλος της οποίας η προσωρινή αφαίρεση της άδειας μετατρέπεται σε οριστική, εφόσον δεν έχει συμμορφωθεί ο ενδιαφερόμενος.

γ) Οι παραβάτες των άλλων διατάξεων τιμωρούνται με αφαίρεση της ατομικής άδειας αλιείας του κυβερνήτη, καθώς και της αδειας αλιείας του σκάφους με το οποίο πραγματοποιήθηκε η παράβαση, από δέκα (10) ημέρες μέχρι δύο (2) μήνες και με πρόστιμο από τριακόσια (300) ευρώ μέχρι χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ, με εξαίρεση τα σκάφη μηχανότρατες, γριγκρί και τράτες, για τα οποία το πρόστιμο ορίζεται από εξακόσια (600) ευρώ μέχρι τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

Σε περίπτωση υποτροπής μέσα σε μια διετία, ο χρόνος αφαίρεσης της άδειας αλιείας του σκάφους με το οποίο πραγματοποιήθηκε η παράβαση και τα όρια του προστίμου διπλασιάζονται. Επίσης ο χρόνος αφαίρεσης

της ατομικής άδειας αλιείας του κυβερνήτη, εφόσον πρόκειται για το ίδιο πρόσωπο διπλασιάζεται.

Η αφαίρεση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, της άδειας αλιείας του σκάφους με το οποίο διαπράχθηκε η παράβαση δεν αίρεται με τη μετονομασία ή με τη μετανολόγηση του ή την αλλαγή του ιδιοκτήτη ή του κυβερνήτη του.

2. Οι πιο πάνω ποινές επιβάλλονται με αποφάσεις των προϊσταμένων των οικείων:

α) κεντρικών λιμεναρχείων και λιμεναρχείων αν πρόκειται για παραβάσεις σε θαλάσσιες περιοχές και λιμνοθάλασσες. Για τα αλιευτικά σκάφη που φέρουν ελληνική σημαία και δραστηριοποιούνται εκτός περιοχών ευθύνης των Λιμενικών Αρχών, όπως ορίζονται από τις διατάξεις του π.δ. 81/2014 (Α' 125), όπως ισχύει, οι κυρώσεις της παραγράφου 1 επιβάλλονται με απόφαση του προϊσταμένου του κεντρικού λιμεναρχείου ή λιμεναρχείου στο οποίο, κατά περίπτωση, έχει νηολογηθεί το σκάφος και υπεύθυνοι εις ολόκληρον είναι ο κυβερνήτης και ο πλοιοκτήτης (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ή ναυλωτής ή εφοπλιστής ή διαχειριστής σύμφωνα με το άρθρο 13,

β) Δασικών υπηρεσιών, αν πρόκειται για παραβάσεις σε ορεινά ρέοντα ύδατα,

γ) Αστυνομικών αρχών, αν πρόκειται για παραβάσεις σε εσωτερικά ύδατα (λίμνες, ποτάμια και άλλα υδάτινα συστήματα).

Οι αποφάσεις πρέπει να είναι αιτιολογημένες και εκδίδονται μετά τη λήψη της απολογίας του παραβάτη ή αφού περάσει άπρακτη η προθεσμία που του ορίστηκε με έγγραφη πρόσκληση για να απολογηθεί. Η έκτιση της ποινής αφαίρεσης των αδειών αλιείας (ατομικής - σκάφους) αρχίζει αφού περάσει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προσφυγής στο Συμβούλιο Εκδίκασης Αλιευτικών Προσφυγών και σε περίπτωση που ασκήθηκε προσφυγή μετά την κοινοποίηση της απόρριψής της. Η άσκηση προσφυγής στο Συμβούλιο Εκδίκασης Αλιευτικών προσφυγών δεν αναστέλλει την καταβολή του προστίμου.

Στην περίπτωση που η κοινοποίηση της απόρριψης της προσφυγής συμπίπτει με χρονικούς περιορισμούς απαγόρευσης του συγκεκριμένου αλιευτικού εργαλείου με το οποίο πραγματοποιήθηκε η παράβαση, η έκτιση της ποινής των αδειών αλιείας (ατομικής - σκάφους) μεταφέρεται στην έναρξη της επόμενης αλιευτικής περιόδου.

3. Εκτός από τις προβλεπόμενες από την παρ. 1 του άρθρου αυτού ποινές, οι αρμόδιες αρχές προβαίνουν:

α) στην κατάσχεση και εκποίηση του προϊόντος που αλιεύθηκε,

β) στην κατάσχεση και καταστροφή των μη επιτρεπόμενων αλιευτικών εργαλείων και συσκευών που χρησιμοποιήθηκαν στην παράνομη αλιεία ή βρίσκονται πάνω στο σκάφος.

Ως μη επιτρεπόμενα νοούνται τα αλιευτικά εργαλεία και συσκευές των οποίων από τις κείμενες διατάξεις απαγορεύεται η χρησιμοποίησή τους σε όλη τη χώρα. Ειδικότερα στις περιπτώσεις των συρόμενων αλιευτικών εργαλείων (τράτα, αργαλειός, γκαγκάβα κ.λπ.) και των κυκλικών διχτύων (γριγρί, ζαργανόδιχτο κ.λπ.) σε καταστροφή υπόκειται το τμήμα εκείνο, που δεν πληροί τις καθορισμένες προδιαγραφές,

γ) στην κατάσχεση και εκποίηση των αλιευτικών εργαλείων και συσκευών που χρησιμοποιήθηκαν ή βρίσκο-

νται πάνω στο σκάφος χωρίς άδεια κατά παράβαση των κειμένων διατάξεων και αποφάσεων και ειδικότερα όταν από τις διατάξεις αυτές και αποφάσεις:

αα) απαγορεύεται η χρήση τους σε μισθωμένους ή μη χώρους λιμνοθαλασσών και λιμνών του Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ., ή παραχωρημένους σε Ο.Τ.Α.,

ββ) είναι περισσότερα από τα επιτρεπόμενα,

γγ) δεν προβλέπεται η χρησιμοποίησή τους στη συγκεκριμένη κατηγορία άδειας αλιείας σκάφους.

Τα κατασχεθέντα αλιευτικά εργαλεία και συσκευές φυλάσσονται από την αρμόδια για την επιβολή της ποινής αρχή μέχρις ότου εκπνεύσει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου Εκδίκασης Αλιευτικών Προσφυγών, οπότε και εκποιούνται.

Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής η φύλαξη γίνεται μέχρις ότου εκδοθεί η σχετική απόφαση του Συμβουλίου Εκδίκασης Αλιευτικών Προσφυγών, η οποία αναφέρεται και στην εκποίηση ή επιστροφή τους.

Σε περίπτωση που η αρμόδια για την επιβολή της ποινής αρχή δεν διαθέτει χώρους για την ασφαλή φύλαξη, τα κατασχεθέντα αλιευτικά εργαλεία και συσκευές παραδίδονται για φύλαξη στις υπηρεσίες αλιείας ή τελωνείου. Η εκποίηση των αλιευτικών εργαλείων και συσκευών γίνεται με πρόχειρο πλειοδοτικό διαγωνισμό από επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους της αρμόδιας για την επιβολή της ποινής αρχής, της υπηρεσίας αλιείας της Περιφέρειας και της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

Αν υπάρξουν τρεις άγονοι διαγωνισμοί, που πραγματοποιούνται το αργότερο εντός τριών μηνών από την εκπνοή της προθεσμίας άσκησης προσφυγής ή την κοινοποίηση της απόφασης του Συμβουλίου Εκδίκασης Αλιευτικών προσφυγών, που διατάσσει την εκποίηση για λόγους δυσχερούς φύλαξης ή φθοράς, τα ως άνω αλιευτικά εργαλεία και συσκευές καταστρέφονται. Για τα χρηματικά ποσά, που προέρχονται από την εκποίηση, εφαρμόζεται η διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 13.

4. Καταργείται.

5. Οι αρμόδιες, σύμφωνα με την παρ. 2, αρχές προβαίνουν στην κατάσχεση των αλιευμάτων, καθώς και των αλιευτικών εργαλείων και συσκευών τα οποία ανευρίσκονται σε περιοχές αλιείας, που απαγορεύεται η χρήση τους και δεν εξακριβώνεται η ταυτότητα του παραβάτη ιδιοκτήτη, εφαρμόζοντας ανάλογα τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου αυτού.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα χρηματικά πρόστιμα που επιβάλλονται για παραβάσεις της αλιευτικής νομοθεσίας, από τριακόσια (300) έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης.»

Άρθρο 13

Μεταβατικές διατάξεις για τις διοικητικές κυρώσεις και τις αλιευτικές προσφυγές -

Προσθήκη άρθρου 11Α στον Αλιευτικό Κώδικα

Στον Αλιευτικό Κώδικα (ν.δ. 420/1970, Α' 27) προστίθεται άρθρο 11Α ως εξής:

«Άρθρο 11Α**Μεταβατικές διατάξεις για τις κυρώσεις**

1. Οι αλιευτικές προσφυγές που στρέφονται κατά αποφάσεων των αρμόδιων αρχών της παρ. 2 του άρθρου 11 και των οποίων η εξέταση εκκρεμεί, ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής της παρ. 6 του άρθρου 9 του ν. 2040/1992 (Α' 70), έως την 1η Ιανουαρίου 2024, και όσες άλλες υποβληθούν, σύμφωνα με το άρθρο 14, μέχρι την ημερομηνία πρώτης συνεδρίασης του Συμβουλίου Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών (Σ.Ε.Α.Π.) του άρθρου 13Α, εξετάζονται από τις τριμελείς Μεταβατικές Επιτροπές Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών της παρ. 2.

2. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η οποία εκδίδεται εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, συγκροτούνται, κατ' εφαρμογή της παρ. 1, έως τρεις (3) Μεταβατικές Επιτροπές Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών, με έδρα το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τηθεία ενός (1) έτους, οι οποίες αποτελούνται από:

α) έναν (1) πάρεδρο ή δικαστικό πληρεξούσιο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που υπηρετεί στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ως Πρόεδρο,

β) έναν (1) εκπρόσωπο της Γενικής Διεύθυνσης Αλιείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και

γ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με τους αναπληρωτές τους, ως μέλη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη ορίζονται από τους αρμόδιους υπουργούς, ο δε εκπρόσωπος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ορίζεται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Με απόφαση του προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Αλιείας ορίζονται και οι εισηγητές των υποθέσεων. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να παρατείνεται η τηθεία των ως άνω επιτροπών για διάστημα έως έξι (6) μηνών.

3. Η γραμματειακή υποστήριξη των επιτροπών της παρ. 2 εξασφαλίζεται από τη Γενική Διεύθυνση Αλιείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176), η μηνιαία ή ανά συνεδρίαση αποζημίωση που καταβάλλεται στον Πρόεδρο και στα μέλη, στους αναπληρωτές τους, καθώς και στους εισηγητές των Μεταβατικών Επιτροπών Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών της παρ. 2.»

Άρθρο 14**Καταργούμενες διατάξεις - Κατάργηση παρ. 5 και 6 άρθρου 9 ν. 2040/1992**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 9 του ν. 2040/1992 (Α' 70), περί έκδοσης προεδρικού διατάγματος για τη σύσταση τριμελών Συμβουλίων Εκδίκασης Αλιευτικών Προσφυγών και του μεταβατικού σταδίου εξέτασης αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'**ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ****Άρθρο 15****Τουριστική αξιοποίηση βοηθητικών σκαφών υδατοκαλλιέργειας - Τροποποίηση περ. β) παρ. 1 άρθρου 175 ν. 4070/2012**

Στην περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 175 του ν. 4070/2012 (Α' 82), περί όρων ασφάλειας επιβατών και πλοιοκτητών, μετά τη φράση «τα οποία ασκούν αλιευτικό τουρισμό,» προστίθεται η φράση «καθώς και στα βοηθητικά σκάφη υδατοκαλλιέργειας για δραστηριότητες αλιευτικού τουρισμού στις μονάδες υδατοκαλλιέργειας σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 4 του ν. 4582/2018 (Α' 208)», και η περ. β) διαμορφώνεται ως εξής:

«β) Οι όροι και προϋποθέσεις, καθώς και πάσης φύσεως ζητήματα που αφορούν στην ασφάλεια των επιβατών και των πλοιοκτητών, στα επαγγελματικά σκάφη αλιείας, τα οποία ασκούν αλιευτικό τουρισμό, καθώς και στα βοηθητικά σκάφη υδατοκαλλιέργειας για δραστηριότητες αλιευτικού τουρισμού στις μονάδες υδατοκαλλιέργειας σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 4 του ν. 4582/2018 (Α' 208), ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού.»

Άρθρο 16**Δυνατότητα άσκησης αλιευτικού τουρισμού από βοηθητικά σκάφη υδατοκαλλιέργειας - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 177 ν. 4070/2012**

Στην παρ. 3 του άρθρου 177 του ν. 4070/2012 (Α' 82), περί τουριστικής εκμετάλλευσης σκαφών: α) μετά τη φράση «με επαγγελματική άδεια αλιείας» προστίθεται η φράση «ή σε βοηθητικά σκάφη υδατοκαλλιέργειας» και β) μετά τη φράση «δραστηριότητες αλιευτικού τουρισμού» προστίθεται η φράση «, εντός του θαλάσσιου χώρου της υδατοκαλλιέργειας», και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Κατά παρέκκλιση από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, επιτρέπεται σε αλιευτικά ή σπογγαλιευτικά σκάφη εφοδιασμένα με επαγγελματική άδεια αλιείας ή σε βοηθητικά σκάφη υδατοκαλλιέργειας, να επιβιβάζουν επισκέπτες-τουρίστες για τη συμμετοχή τους μόνο σε δραστηριότητες αλιευτικού τουρισμού, εντός του θαλάσσιου χώρου της υδατοκαλλιέργειας.»

Άρθρο 17**Κυρώσεις επί μισθωτικών παραβάσεων - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 7 ν. 4282/2014**

Στην παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4282/2014 (Α' 182), περί αναμίσθωσης υδάτινων εκτάσεων, προστίθενται δύο τελευταία εδάφια και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Η διάρκεια κάθε νέας μίσθωσης αρχίζει από τη λήξη της διάρκειας της προηγούμενης. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα για την έγκριση της αναμίσθωσης εκδίδεται δύο (2) μήνες πριν τη λήξη της προηγούμενης μίσθωσης, μετά από αίτηση του μισθωτή, η οποία υποβάλλεται τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν τη λήξη αυτής. Με την ίδια απόφαση ανανεώνεται και η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας, σύμφω-

να με την παρ. 1 του άρθρου 23 και υπογράφεται σύμβαση μίσθωσης, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 4. Στους παραβάτες της παραπάνω προθεσμίας των έξι (6) μηνών επιβάλλονται οι κυρώσεις της περ. γ) της παρ. 3α του άρθρου 25. Αιτήσεις που υποβάλλονται μετά τη λήξη της μίσθωσης δεν γίνονται δεκτές.»

Άρθρο 18

Ίδρυση, επέκταση και μετεγκατάσταση μονάδων εντός Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειών -

Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 17 ν. 4282/2014

Η παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 4282/2014 (Α' 182), περί ίδρυσης, επέκτασης ή μετεγκατάστασης μονάδων υδατοκαλλιέργειας, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για την ίδρυση, επέκταση ή μετεγκατάσταση μονάδων εντός Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειών (Π.Ο.Α.Υ.), απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, των Υπουργείων Πολιτισμού και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, καθώς και η γνώμη της οικείας περιφέρειας και του φορέα διαχείρισης της Π.Ο.Α.Υ., σύμφωνα με την παρ. 2.»

Άρθρο 19

Κυρώσεις επί παράβασης προθεσμίας ανανέωσης έγκρισης ίδρυσης μονάδας υδατοκαλλιέργειας - Τροποποίηση περ. γ) παρ. 1 άρθρου 23 ν. 4282/2014

Στην περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 4282/2014 (Α' 182), περί ανανέωσης έγκρισης ίδρυσης, προστίθενται δύο τελευταία εδάφια και η περ. γ) διαμορφώνεται ως εξής:

«γ) Για την ανανέωση της έγκρισης ίδρυσης των περ. α' και β' ο φορέας της εγκατάστασης υποβάλει σχετική αί-

τηση στην αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων, τρεις (3) μήνες τουλάχιστον πριν από τη λήξη ισχύος αυτής. Αν η αίτηση ανανέωσης έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα, η έγκριση ίδρυσης της μονάδας εξακολουθεί να ισχύει για όσο χρόνο βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία ανανέωσής της. Στους παραβάτες της παραπάνω προθεσμίας των τριών (3) μηνών, επιβάλλονται οι κυρώσεις της περ. γ) της παρ. 3α του άρθρου 25. Σε περίπτωση υποβολής αίτησης μετά τη λήξη ισχύος της έγκρισης ίδρυσης, ο φορέας της μονάδας παύει να έχει το δικαίωμα ανανέωσης.»

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΤΟΥΓΕΙΑ, ΤΑ ΒΙΟΚΤΟΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΤΟΥΓΕΙΑΣ -
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 2147/1952

Άρθρο 20

Διοικητικές κυρώσεις στον τομέα της φυτοϋγείας - Αντικατάσταση άρθρου 34α ν. 2147/1952

Το άρθρο 34α του ν. 2147/1952 (Α' 155), περί διοικητικών κυρώσεων για τη φυτοϋγεία, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 34Α

Διοικητικές κυρώσεις για την προστασία της φυτοϋγείας

1. Η μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις προστασίας της φυτοϋγείας επισύρει τις εξής κυρώσεις:

ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ	ΥΨΟΣ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΣΕ ΕΥΡΩ
1. Η άρνηση, παρακώλυση ή κωλυσιεργία του επισήμου ελέγχου, καθώς και η παροχή ψευδών, ελλιπών ή ανακριβών πληροφοριών και στοιχείων.	1.000 - 20.000
2. Μη συμμόρφωση προς την υποχρέωση καταβολής των προβλεπόμενων τελών που ορίζονται στην υπ' αρ. 5579/158054/8.6.2022 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 3114), όπως εκάστοτε ισχύει.	Διπλάσιο έως τριπλάσιο οφειλόμενου τέλους
3. Μη συμμόρφωση προς την υποχρέωση εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 6 του π.δ. 37/2021 (Α' 94).	1.000 - 10.000
4. Μη συμμόρφωση με τα μέτρα που επιβάλλονται βάσει της περ. ζ) της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2017 για τους ελέγχους που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα (L 95).	1.000 - 30.000
5. Εισαγωγή, εξαγωγή ή θέση σε εμπορία ή κυκλοφορία ή διακίνηση φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων, όπως τα τελευταία ορίζονται στο άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Οκτωβρίου 2016 «σχετικά με προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 228/2013, (ΕΕ) αριθ. 652/2014 και (ΕΕ) αριθ. 1143/2014, και την κατάργηση των Οδηγιών του Συμβουλίου 69/464/ΕΟΚ, 74/647/ΕΟΚ, 93/85/ΕΟΚ, 98/57/ΕΚ, 2000/29/ΕΚ, 2006/91/ΕΚ και 2007/33/ΕΚ» (L 317), χωρίς την έκδοση των	1.000 - 20.000

νομίμων εγγράφων, όπως φυτοϋγειονομικού διαβατηρίου και πιστοποιητικού φυτοϋγείας, όπου αυτό απαιτείται.	
6. Εισαγωγή φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων, όπως τα τελευταία ορίζονται στο άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, τα οποία απαγορεύεται να εισέρχονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τρίτες χώρες, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 40 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.	1.000 - 30.000
7. Μη επικόλληση επί της συσκευασίας ή επ' αυτών των νομίμων εγγράφων, όπως φυτοϋγειονομικού διαβατηρίου, όπου αυτό απαιτείται.	300 - 20.000 Από 1-50 τεμάχια: 300 Από 51-100 τεμάχια: 1000 Από 101-500 τεμάχια: 2.000 Από 501-1000 τεμάχια: 3.000 Από 1001 τεμάχια και άνω: 3.000 - 20.000
8. Παραποίηση νομίμων συνοδευτικών εγγράφων.	1.000 - 30.000
9. Μη συμμόρφωση που ενέχει σοβαρό κίνδυνο για την υγεία των φυτών, των φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων, όπως τα τελευταία ορίζονται στο άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, και την απελευθέρωση επιβλαβών οργανισμών στο περιβάλλον.	2.000 - 30.000
10. Εισαγωγή φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων, όπως τα τελευταία ορίζονται στο άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, από τρίτη χώρα, χωρίς πρότερη έγκαιρη ενημέρωση των συνοριακών σταθμών ελέγχου για το είδος του φορτίου και την ημερομηνία που πρόκειται να εισαχθεί.	1.000 - 20.000
11. Μη τήρηση ή ελλιπής τήρηση βιβλίου ή μηχανογραφημένου συστήματος εισόδου-εξόδου φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων, όπως τα τελευταία ορίζονται στο άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 ή μη φύλαξη ή ελλιπής φύλαξη καθ' όλο το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα οποιουδήποτε πιστοποιητικού ή	1.000 - 20.000

εγγράφου που προβλέπεται ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής ιχνηλασιμότητα.	
12. Μη τήρηση των οδηγιών και συστάσεων των αρμοδίων φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών, μη λήψη από τους επαγγελματίες των μέτρων που έχουν επιβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 14 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 και το άρθρο 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625, καθώς και μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του άρθρου 85 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.	1.000 - 20.000
13. Μη γνωστοποίηση της μεταβολής της νομικής ή πραγματικής κατάστασης της επιχείρησης το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την πραγματοποίησή της, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 66 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.	500 - 3.000
14. Μη ενημέρωση των αρμοδίων αρχών σε περίπτωση υπόνοιας ύπαρξης ενωσιακού επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.	300 - 5.000
15. Κάθε άλλη μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της διεθνούς, ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας περί φυτοϋγείας.	300 - 20.000
16. Σε περίπτωση υποτροπής προς την ίδια παράβαση.	Το διπλάσιο του προστίμου της αντίστοιχης μη συμμόρφωσης.

2. Στις επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών της προηγούμενης χρήσης, ανώτερο των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ, το ύψος των προστίμων της παρ. 1 ορίζεται σε ποσοστό έως δύο τοις εκατό (2%) του κύκλου εργασιών της χρήσης αυτής.

3. Για την επιβολή των κυρώσεων και τον καθορισμό του χρηματικού ύψους του προστίμου, ώστε αυτό να είναι αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό, λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια επιμέτρησης του άρθρου 34Β.

4. Στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, όταν εμπλέκονται περισσότερες επιχειρήσεις στο δίκτυο παραγωγής, διακίνησης και εμπορίας του ιδίου αγαθού, επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις σε κάθε μία από αυτές.

5. Το διοικητικό πρόστιμο υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 34Β.

6. Σε περίπτωση πολυετούς μη συμμόρφωσης, το οικονομικό μέγεθος της επιχείρησης υπολογίζεται βάσει του σχετικού μέσου όρου του κύκλου εργασιών που αναλογεί στα έτη μη συμμόρφωσης.

7. Το πρόστιμο, όπως υπολογίζεται βάσει της απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 34Β, στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη εκατοντάδα για τιμές κάτω των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

8. Περισσότερες από μία μη συμμορφώσεις επισύρουν ισάριθμα με αυτές πρόστιμα. Σε καμία περίπτωση δεν γίνεται συγχώνευση προστίμων.

9. Τα πρόστιμα της παρ. 1 μπορούν να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, από τριακόσια (300) έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, κατά το άρθρο 34Β.»

Άρθρο 21

Μέθοδος υπολογισμού επιβαλλόμενων προστίμων - Προσθήκη άρθρου 34Β στον ν. 2147/1952

Στον ν. 2147/1952 (Α' 155) προστίθεται άρθρο 34Β ως εξής:

«Άρθρο 34Β

Κριτήρια επιβολής διοικητικών κυρώσεων - Τύπος υπολογισμού διοικητικού προστίμου

1. Για τον υπολογισμό των επιβαλλόμενων προστίμων λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

α) Ο βαθμός επικινδυνότητας - η σοβαρότητα της παράβασης. Η σοβαρότητα της μη συμμόρφωσης υπολογίζεται με βάση τον κίνδυνο εισαγωγής, διακίνησης, διατήρησης, πολλαπλασιασμού και εξάπλωσης ασθενειών ή εχθρών των φυτών ή άλλων επιβλαβών οργανισμών στο περιβάλλον, ιδίως της εξάπλωσης ενωσιακών επιβλαβών οργανισμών καραντίνας.

β) Η συχνότητα, διάρκεια και πολλαπλότητα των μη συμμορφώσεων της επιχείρησης.

γ) Η υποτροπή - επανάληψη ως προς την ίδια ή παρόμοια μη συμμόρφωση κατά τα τρία (3) τελευταία έτη.

δ) Το οικονομικό μέγεθος της επιχείρησης. Ειδικότερα, ο κύκλος εργασιών του έτους που τελέσθηκε η μη συμμόρφωση ή αν αυτός δεν είναι διαθέσιμος, ο κύκλος εργασιών της προηγούμενης χρήσης.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, προσδιορίζεται η μεθοδολογία εξειδίκευσης και επιμέτρησης των κριτηρίων της παρ. 1, καθώς και υπολογισμού του προστίμου, επί των παραβάσεων της παρ. 1 του άρθρου 34Α.»

Άρθρο 22

Διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων - Προσθήκη άρθρου 34Γ στον ν. 2147/1952

Στον ν. 2147/1952 (Α' 155) προστίθεται άρθρο 34Γ ως εξής:

«Άρθρο 34Γ

Διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων

1.α) Αν οι αρμόδιες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου, κατά τη διάρκεια ελέγχων, διαπιστώσουν μη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις για τη φυτοϋγεία που δεν αποτελούν κίνδυνο για την εισαγωγή, διακίνηση, διατήρηση, πολλαπλασιασμό ή την εξάπλωση επικίνδυνης ασθένειας ή εχθρού των φυτών ή άλλων επιβλαβών οργανισμών στο περιβάλλον, αξιολογούν και διατυπώνουν έγγραφες συστάσεις, λαμβάνοντας υπόψη και το ιστορικό της επιχείρησης, για την άμεση εφαρμογή διορθωτικών ενεργειών και την αποφυγή επανάληψης στο μέλλον, τάσσοντας εύλογο χρόνο ολοκλήρωσης των διορθωτικών ενεργειών, όχι μεγαλύτερο των τριάντα (30) ημερών.

β) Αν οι αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από επανέλεγχο, διαπιστώσουν ότι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν έχει ολοκληρώσει τις απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες, επιβάλλουν τις διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 34Α και υποβάλλουν αμελλητί αναφορά προς την αρμόδια εισαγγελική αρχή για την επιβολή των ποινικών κυρώσεων του άρθρου 35.

γ) Αν οι αρμόδιες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου, κατά τη διάρκεια ελέγχων, διαπιστώσουν μη συμμόρφωση σε σχέση με τις απαιτήσεις για τη φυτοϋγεία που αποτελούν άμεσο κίνδυνο για την εισαγωγή, διακίνηση, διατήρηση, πολλαπλασιασμό ή την εξάπλωση επικίνδυνης ασθένειας ή εχθρού των φυτών ή άλλων επιβλαβών οργανισμών στο περιβάλλον, λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα συμμόρφωσης, επιβάλλουν τις διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 34Α και υποβάλλουν αμελλητί αναφορά προς την αρμόδια εισαγγελική αρχή για την επιβολή των ποινικών κυρώσεων του άρθρου 35.

δ) Οι φυτοϋγειονομικοί έλεγχοι και οι επιθεωρήσεις στα φυτά και φυτικά προϊόντα, διενεργούνται από τους εντεταλμένους υπαλλήλους των υπηρεσιών φυτοϋγειονομικού ελέγχου ή από εξουσιοδοτημένα όργανα, χωρίς να είναι απαραίτητη η σύμπραξη αστυνομικών, τελωνειακών ή άλλου είδους οργάνων. Για τις διαπιστούμενες παραβάσεις μη συμμόρφωσης, συντάσσονται αιτιολογημένες εκθέσεις των εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων των αρμόδιων φυτοϋγειονομικών αρχών, εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών, από τη διαπίστωσή της, εκτός εάν ορίζεται ειδικότερα.

Αν για την διαπίστωση της μη συμμόρφωσης απαιτείται περαιτέρω εργαστηριακός ή άλλος έλεγχος ή η συνδρομή άλλων εξειδικευμένων οργάνων, τότε ως χρόνος της μη συμμόρφωσης θεωρείται ο χρόνος κατά τον οποίο η αρ-

μόδια κατά τόπο φυτοϋγειονομική αρχή έλαβε αποδεδειγμένα γνώση των αποτελεσμάτων των ανωτέρω ελέγχων.

ε) Οι εκθέσεις της περ. δ) κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο, σύμφωνα με τα άρθρα 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), με την υπόμνηση στο σώμα αυτών του δικαιώματος του θιγόμενου να υποβάλει τις απόψεις του μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της έκθεσης ή του πρακτικού, ενώπιον της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αν τον έλεγχο διεξήγαγαν οι κατά τόπον αρμόδιες δασικές υπηρεσίες των αποκεντρωμένων διοικήσεων.

2. Τα πρόστιμα του άρθρου 34Α επιβάλλονται με απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής ή της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών, κατά περίπτωση, οι οποίες και συντάσσουν την εισήγησή τους, έχοντας λάβει υπόψη την εισήγηση της υπηρεσίας που διεξήγαγε τον έλεγχο και συνέταξε την έκθεση ελέγχου.

3. Ανάλογα με την απόφαση επιβολής προστίμου της παρ. 2, ο θιγόμενος μπορεί να καταθέσει ένσταση στη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή στη Διεύθυνση Προστασίας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίησή της. Αν δεν ασκηθεί η ένσταση του πρώτου εδαφίου μέσα στην προθεσμία των δέκα (10) ημερών, η απόφαση επιβολής προστίμου της παρ. 2 καθίσταται οριστική και άμεσα εκτελεστή.

Για την εξέταση των ενστάσεων συνίσταται στα ως άνω Υπουργεία, τριμελής επιτροπή, η οποία συγκροτείται με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, με την οποία καθορίζονται η σύνθεση και ο τρόπος λειτουργίας της, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

4. Οι επιτροπές της παρ. 3 συνέρχονται ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου τους και εισηγούνται στο αρμόδιο όργανο του κατά περίπτωση Υπουργείου, μετά από εξέταση της νομιμότητας και της ουσίας των ενστάσεων, την ακύρωση εν όλω ή εν μέρει ή την τροποποίηση της απόφασης επιβολής προστίμου ή την απόρριψη της ένστασης. Η απόφαση του αρμόδιου οργάνου επί της ένστασης είναι οριστική, ανέκκλητη και άμεσα εκτελεστή και κοινοποιείται επί αποδείξει στον ενδιαφερόμενο, σύμφωνα με τα άρθρα 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Η άσκηση ένστασης της παρούσας και η προθεσμία για την άσκησή της, όπως επίσης και η άσκηση προσφυγής, κατά τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, εναντίον της αποφάσεως επιβολής προστίμου, δεν αναστέλλουν την εκτέλεσή της.

5. Για την εξέταση των ενστάσεων προϋπόθεση είναι η υποβολή παραβόλου, ποσού ίσου με το δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας του προστίμου που έχει επιβληθεί. Το παράβολο κατατίθεται στο Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, ή στο Πράσινο Ταμείο, κατά περίπτωση. Αν η ένσταση γίνει δεκτή, το παράβολο επιστρέφεται στον ενιστάμενο.»

Άρθρο 23

Είσπραξη και απόδοση προστίμων - Προσθήκη άρθρου 34Δ στον ν. 2147/1952

Στον ν. 2147/1952 (Α' 155) προστίθεται άρθρο 34Δ ως εξής:

«Άρθρο 34Δ

Είσπραξη και απόδοση προστίμων

1. Η παρακολούθηση της διαδικασίας υλοποίησης των αποφάσεων επιβολής προστίμων και της πορείας αποπληρωμής και είσπραξης τους διενεργείται από την οικονομική υπηρεσία της αρχής έκδοσης της σχετικής απόφασης.

2. Η αποπληρωμή του προστίμου εντός εξήντα (60) ημερών από την επίδοση της απόφασης επιβολής προστίμου, συνεπάγεται έκπτωση τριάντα τοις εκατό (30%).

3. Τα πρόστιμα που επιβάλλονται κατά το άρθρο 34Β, αποτελούν έσοδα του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, όταν οι μη συμμορφώσεις διαπιστώνονται από τους αρμόδιους υπαλλήλους φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών των Περιφερειακών Ενοτήτων και των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Τα πρόστιμα που διαπιστώνονται από τους αρμόδιους υπαλλήλους δασικών φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών αποτελούν πράσινο πόρο και αποδίδονται στο Πράσινο Ταμείο με την ένδειξη «Ειδικός Φορέας Δασών».

4. Τα διοικητικά πρόστιμα που επιβάλλονται, εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190), με τη σύνταξη χρηματικού καταλόγου από τη βεβαιούσα αρχή και με αναφορά της αρχής, υπέρ της οποίας κατατίθενται και αποδίδονται. Για την είσπραξη των προστίμων υπέρ του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας μέσω των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών σύμφωνα με τον ν. 4270/2014 (Α' 143).

5.α) Για μη συμμόρφωση που διώκεται και ποινικά, οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 34Α επιβάλλονται ανεξάρτητα από την άσκηση ποινικής δίωξης,

β) εφόσον το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο εκδώσει αμετάκλητη αθωωτική απόφαση για την ίδια πράξη μη συμμόρφωσης, η απόφαση επιβολής διοικητικού προστίμου ανακαλείται αν ο ενδιαφερόμενος προσκομίσει στην αρχή που την εξέδωσε επίσημο αντίγραφο της απόφασης και των πρακτικών αυτής, από τα οποία αποδεικνύεται ότι δεν έλαβαν χώρα τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίχθηκε η απόφαση επιβολής της διοικητικής κύρωσης.»

Άρθρο 24

Ποινικές κυρώσεις - Αντικατάσταση άρθρου 35 ν. 2147/1952

Το άρθρο 35 του ν. 2147/1952 (Α' 155), περί ποινικών κυρώσεων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 35

Ποινικές κυρώσεις

Οι παραβάτες των υποχρεώσεων για την προστασία της φυτοϋγείας που ορίζονται στο άρθρο 34Α, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή. Η επαναλαμβανόμενη τέλεση θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση.»

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΕΛΕΓΧΟΣ ΒΙΟΚΤΟΝΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ -
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 721/1977****Άρθρο 25
Εξουσιοδοτική διάταξη - Τροποποίηση
άρθρου 14 ν. 721/1977**

Στο άρθρο 14 του ν. 721/1977 (Α' 298), προστίθεται περ. λ) ως εξής:

«λ) Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι τεχνικές διαδικασίες, ο τρόπος και κάθε άλλο τεχνικό μέτρο για την εφαρμογή του άρθρου 8 της υπ' αρ. 4616/52519/16.5.2016 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υγείας και των Αναπληρωτών Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 1367), όπως εκάστοτε ισχύει, σε ό,τι αφορά τις διοικητικές κυρώσεις επί παραβάσεων σε θέματα δραστηριοτήτων, βιοκτόνων προϊόντων και κατεργασμένων αντικειμένων με βιοκτόνα προϊόντα της αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.»

**Άρθρο 26
Προσθήκη των βιοκτόνων προϊόντων
αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής
Ανάπτυξης και Τροφίμων στις εξαιρέσεις
εφαρμογής του ν. 721/1977 - Αντικατάσταση
περ. ε) άρθρου 26 ν. 721/1977**

Η περ. ε) του άρθρου 26 του ν. 721/1977 (Α' 298), περί έγκρισης κυκλοφορίας και ελέγχου γεωργικών φαρμάκων, αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Τα βιοκτόνα προϊόντα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις έγκρισής τους.»

**Άρθρο 27
Προσθήκη προϊόντων στο πεδίο εφαρμογής
του ν. 721/1977 - Προσθήκη περ. 10) στο
άρθρο 30 του ν. 721/1977**

Στο άρθρο 30 του ν. 721/1977 (Α' 298), περί των προϊόντων στα οποία εφαρμόζεται ο εν λόγω νόμος, προστίθεται περ. 10) ως εξής:

«10) σύμφωνα με το Παράρτημα V του Κανονισμού (ΕΕ) 528/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση βιοκτόνων (L 167), της αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.»

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ****Άρθρο 28
Ρυθμίσεις για τις αθέμιτες εμπορικές
πρακτικές - Προσθήκη άρθρου 4Α στον
ν. 4792/2021**

Στον ν. 4792/2021 (Α' 54) προστίθεται άρθρο 4Α ως εξής:

**«Άρθρο 4Α
Απαγόρευση παρεκκλίσεων (παρ. 4 άρθρου 3
Οδηγίας (ΕΕ) 2019/633)**

Οι απαγορεύσεις των άρθρων 3 και 4 εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από το δίκαιο που θα εφαρμοζόταν στη συμφωνία προμήθειας μεταξύ των μερών.»

**Άρθρο 29
Σύσταση Σχολής Επαγγελματιών Κρέατος
Κρήτης**

1. Συστήνεται Σχολή Επαγγελματιών Κρέατος Κρήτης με έδρα το Ηράκλειο Κρήτης, ως Γραφείο που υπάγεται στη Σχολή Επαγγελματιών Κρέατος Αθήνας, της Διεύθυνσης Έρευνας Καινοτομίας και Εκπαίδευσης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Η διαδικασία εκπαίδευσης που αφορά τη χρονική διάρκεια της εκπαίδευσης των υποψήφιων κρεοπωλών και εκδοροσφαγέων, τον αριθμό των μελών της κάθε ομάδας, τη μορφή της εκπαίδευσης, τη διδασκόμενη ύλη και τις δοκιμασίες για την απόκτηση της σχετικής βεβαίωσης, καθορίζονται στο π.δ. 126/2000 (Α' 111), όπως εκάστοτε ισχύει.

**Άρθρο 30
Αρμοδιότητες των Γενικών Διευθύνσεων
Κτηνιατρικής, Τροφίμων και Γεωργίας του
Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και
Τροφίμων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 23
ν. 4691/2020**

Στην υποπερ. αβ) της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 4691/2020 (Α' 108), περί ελέγχων των τροφίμων, ζωοτροφών και της υγείας των ζώων και φυτών, τροποποιείται η αρμοδιότητα της Γενικής Διεύθυνσης Τροφίμων ως προς το στάδιο της παραγωγής, στην υποπερ. αγ) της περ. α) προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625, ως κεντρικές αρμόδιες αρχές για την οργάνωση, την εποπτεία, τον συντονισμό και τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων και των άλλων επίσημων δραστηριοτήτων που διεξάγονται για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τους κανόνες που θεσπίζονται σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο για τους τομείς της παρ. 2 του άρθρου 1 του ίδιου Κανονισμού, ορίζονται οι Γενικές Διευθύνσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) δια των Διευθύνσεών τους και ο εποπτευόμενος από το ΥΠΑΑΤ Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), ως εξής:

α) Για τον τομέα της περ. α':

αα) η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης που παράγονται στις εγκαταστάσεις και τις επιχειρήσεις πρωτογενούς παραγωγής της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 3 του π.δ. 79/2007 (Α' 95), όπως ισχύει,

αβ) η Γενική Διεύθυνση Τροφίμων για τα τρόφιμα φυτικής προέλευσης μετά το στάδιο της συγκομιδής τους κατά την τυποποίηση και συσκευασία των πρωτογενών αυτών προϊόντων,

αγ) η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας για τα υπολείμματα γεωργικών φαρμάκων και για τα μη μεταποιημένα τρόφιμα φυτικής προέλευσης, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΚ) υπ' αρ. 852/2004. Η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής για τη μικροβιακή ασφάλεια στα τρόφιμα φυτικής προέλευσης στο στάδιο πριν και κατά τη διάρκεια της συγκομιδής τους,

αδ) Ο ΕΦΕΤ για όλα τα τρόφιμα που δεν εμπίπτουν στις υποπερ. αα', αβ' και αγ', καθώς και για τα υλικά και αντικείμενα που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα.

β) Για τον τομέα της περ. β':

βα) η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας για τον τομέα της σκόπιμης ελευθέρωσης στο περιβάλλον Γενετικώς Τροποποιημένων Οργανισμών (ΓΤΟ) με σκοπό την παραγωγή τροφίμων και ζωοτροφών, όσον αφορά τους σπόρους προς σπορά (πολλαπλασιαστικό υλικό),

ββ) η Γενική Διεύθυνση Τροφίμων για τον τομέα της σκόπιμης ελευθέρωσης στο περιβάλλον Γενετικώς Τροποποιημένων Οργανισμών (ΓΤΟ) με σκοπό την παραγωγή τροφίμων, όσον αφορά όλες τις υπόλοιπες κατηγορίες σπόρων εκτός των σπόρων προς σπορά.

γ) Για τον τομέα της περ. γ' η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας.

δ) Για τον τομέα της περ. δ' η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής.

ε) Για τον τομέα της περ. ε' η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής.

στ) Για τον τομέα της περ. στ' η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής.

ζ) Για τον τομέα της περ. ζ' η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας.

η) Για τον τομέα της περ. η' η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας.

θ) Για τον τομέα της περ. θ' η Γενική Διεύθυνση Τροφίμων.

ι) Για τον τομέα της περ. ι' η Γενική Διεύθυνση Τροφίμων.»

ΜΕΡΟΣ Δ' ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΚΡΑΙΩΝ ΚΑΙΡΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 31

Ρυθμίσεις θεμάτων του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων σχετικά με τις ζημιές που προκλήθηκαν λόγω των πυρκαγιών Ιουλίου - Αυγούστου 2023 και των πλημμυρών Σεπτεμβρίου 2023

1. Ειδικά για τις ζημιές που προκλήθηκαν σε αγροτικές καλλιέργειες, πάγιο και έγγειο ζωικό κεφάλαιο, αποθηκευμένα προϊόντα και εξοπλισμό των αγροτικών

εκμεταλλεύσεων από τις πυρκαγιές του Ιουλίου και του Αυγούστου 2023, από την κακοκαιρία «Daniel» που εκδηλώθηκε από την 4η Σεπτεμβρίου 2023 έως και την 8η Σεπτεμβρίου 2023, καθώς και από την κακοκαιρία «Elias» που εκδηλώθηκε από την 25η Σεπτεμβρίου 2023 έως και την 28η Σεπτεμβρίου 2023 στις Περιφέρειες και στις Περιφερειακές Ενότητες που επλήγησαν και ειδικότερα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και στις Περιφερειακές Ενότητες Φθιώτιδας, Κορινθίας, Εύβοιας, Αργολίδας, Ρόδου, Έβρου και Ροδόπης:

α) Κατά παρέκκλιση του άρθρου 1 της υπ' αρ. 5127/57526/26.5.2017 (Β' 1913) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, για τους απασχολούμενους σε όλα τα στάδια της ασφαλιστικής και εκτιμητικής διαδικασίας, των προγραμμάτων ενεργητικής προστασίας και κρατικών οικονομικών ενισχύσεων, καθώς και για τους απασχολούμενους σε τακτικούς ή έκτακτους ελέγχους, γεωτεχνικούς ή υπαλλήλους λοιπών ειδικοτήτων, που υπηρετούν στον Ελληνικό Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) ή διατίθενται από άλλους δημόσιους φορείς, στους οποίους ανατίθεται έργο, σύμφωνα με την ως άνω κοινή απόφαση, σχετικό με τις ζημιές της παρούσας το συνολικό ετήσιο όριο των αποζημιώσεων, μέχρι την ολοκλήρωση της διαχείρισης των ζημιών και σε καμία περίπτωση πέραν της 30ής Ιουνίου 2024, καθορίζεται μέχρι του ποσού των τεσσάρων χιλιάδων οκτακοσίων (4.800) ευρώ, χωρίς μηνιαίο όριο.

Ειδικότερα για τους απασχολούμενους τακτικούς και έκτακτους υπαλλήλους του Περιφερειακού Υποκαταστήματος Λάρισας, το ετήσιο όριο αποζημίωσης καθορίζεται μέχρι του ποσού των επτά χιλιάδων διακοσίων (7.200) ευρώ.

β) Στους ανταποκριτές του ΕΛ.Γ.Α. που απασχολούνται με τη διεκπεραίωση των αιτήσεων για τις ζημιές που προκλήθηκαν από τα αίτια της παρούσας, καθορίζεται αποζημίωση τεσσάρων (4) ευρώ για κάθε αίτηση ενίσχυσης. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 1 της υπ' αρ. 3493/37001/30.3.2017 (Β' 1189) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, για τις αποζημιώσεις που καταβάλλονται στους ανταποκριτές του ΕΛ.Γ.Α. στο πλαίσιο διεκπεραίωσης των δηλώσεων ζημιάς, αιτήσεων οικονομικών ενισχύσεων της παρ. 1, σύμφωνα με την υπ' αρ. 3493/37001/30.3.2017 κοινή υπουργική απόφαση, το συνολικό ετήσιο όριο των αποζημιώσεων, μέχρι την ολοκλήρωση της διαχείρισης των ζημιών και σε καμία περίπτωση πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2024, καθορίζεται μέχρι του ποσού των τεσσάρων χιλιάδων οκτακοσίων (4.800) ευρώ, χωρίς μηνιαίο όριο.

2. Για το χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση της διαχείρισης των ζημιών που προκλήθηκαν από τις πυρκαγιές και την κακοκαιρία της παρ. 1 και για το προσωπικό της Κεντρικής Διοίκησης του ΕΛ.Γ.Α. και των Περιφερειακών Υποκαταστημάτων, που απασχολείται με αυτές:

α) Οι ώρες της απασχόλησης, καθ' υπέρβαση του υποχρεωτικού ωραρίου, για απογευματινή υπερωριακή ερ-

γασία της περ. α' της υποπαρ. 2 της παρ. Α' του άρθρου 20 του ν. 4354/2015 (Α' 176), ορίζονται ανά εξάμηνο μέχρι διακόσιες (200) ανά υπάλληλο.

Ειδικότερα, για τους απασχολούμενους τακτικούς και έκτακτους υπαλλήλους του Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. λίσσας ορίζονται ανά εξάμηνο μέχρι τριακόσιες (300) ώρες ανά υπάλληλο.

β) Αν ο υπάλληλος εργαστεί την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την τελευταία ημέρα του πενθημέρου εργασίας, μπορεί να επιλέξει ωριαία αποζημίωση για εργασία πέραν του πενθημέρου ίση με αυτήν που καταβάλλεται για υπερωριακή εργασία απογευματινών ωρών και μέχρι τις 22.00', προσαυξημένη κατά είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), αντί της υποχρεωτικής χορήγησης άλλης ημέρας απουσίας με αποδοχές μέσα σε διάστημα δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών, κατά παρέκκλιση της παρ. 2 του άρθρου 21 της υπ' αρ. 287819/10.8.2005 (Β' 1163) κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η παρούσα ισχύει αποκλειστικά μέχρι την ολοκλήρωση της διαχείρισης των ζημιών και σε καμία περίπτωση πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2024.

Άρθρο 32

Ρυθμίσεις θεμάτων του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων αναφορικά με αποζημιώσεις ζημιών έτους 2023

Ειδικά για τις ζημιές που προκλήθηκαν σε αγροτικές καλλιέργειες το έτος 2023, οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.), σύμφωνα με τον ν. 3877/2010 (Α' 160) και τους Κανονισμούς Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής και Ασφάλισης Ζωικού Κεφαλαίου, δύναται να ανέρχονται στο εκατό τοις εκατό (100%) της προϋπολογιζόμενης αξίας και να καταβάλλονται από τα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α. από την είσπραξη της ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς έτους 2024, κατά παρέκκλιση των παρ. 5 και 6 του άρθρου 6 του ν. 3877/2010.

Άρθρο 33

Αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο ενισχύσεων που χορηγούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Προσθήκη περ. ε) στην παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 5035/2023

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 5035/2023 (Α' 76), περί αφορολόγητου, ακατάσχετου και ανεκχώρητου των ενισχύσεων από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προστίθεται περ. ε), ως εξής:

«ε) Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 717/2014 της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 2014 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (L 190), στους αλιείς που επλήγησαν από την κακοκαιρία «Daniel» που εκδηλώθηκε από την 4η Σεπτεμβρίου 2023 έως και την 8η Σεπτεμβρίου 2023.»

Άρθρο 34

Εξουσιοδοτική διάταξη για την ειδική εισφορά στο γάλα - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 13 ν. 3698/2008

Στην παρ. 4 του άρθρου 13 του ν. 3698/2008 (Α' 198), περί καταβολής ειδικής εισφοράς στο γάλα, προστίθενται οι λέξεις «η χρονική διάρκεια», και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζεται η χρονική διάρκεια, η διαδικασία και ο τρόπος καταβολής, είσπραξης και απόδοσης στον «ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ» της ανωτέρω εισφοράς, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.»

Άρθρο 35

Υγειονομική ταφή ζώων

1. Για την άμεση αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών, των έκτακτων αναγκών αποτροπής εισόδου στη χώρα, τον έλεγχο και την καταπολέμηση των λοιμωδών νοσημάτων των ζώων, οι Δήμοι ορίζουν και λειτουργούν χώρους υγειονομικής ταφής εντός της χωρικής τους αρμοδιότητας. Η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκείται και από Συνδέσμους Δήμων και διαδημοτικές συνεργασίες.

2. Οι αρμοδιότητες, οι απαιτούμενες υποδομές, οι προδιαγραφές, οι διαδικασίες, η χρηματοδότηση και κάθε σχετικό θέμα για τον ορισμό και τη λειτουργία των χώρων αυτών, καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Προστασίας του Πολίτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 36

Προϋποθέσεις για την εγκατάσταση μονάδων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σε Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας - Τροποποίηση περ. α) παρ. 6 άρθρου 56 ν. 2637/1998

Στην περ. α) της παρ. 6 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (Α' 200), περί εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σταθμών σε αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, προστίθενται εδάφια δεύτερο, τρίτο και τέταρτο, στο ενδέκατο εδάφιο διορθώνεται η αναφορά στα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια και η περ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Σε αγροτεμάχια που χαρακτηρίζονται από τη Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της οικείας περιφερειακής ενότητας ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, απαγορεύεται η άσκηση οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας, εκτός από την αγροτική εκμετάλλευση - αγροτική δραστηριότητα, κατά την έννοια του ν. 3874/2010 (Α' 151), και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε.. Για την αποδοχή αιτήσεων για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης που υποβάλλονται στον αρμόδιο Διαχειριστή μετά από την έναρξη ισχύος της κοινής απόφασης του τετάρτου εδαφίου, προς

εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών εγκατεστημένης ισχύος μικρότερης ή ίσης του ενός μεγαβάτ (1 MW), στις ανωτέρω εκτάσεις, λαμβάνοντας υπόψη και την ισχύ σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα, σύμφωνα με την κοινή απόφαση του δωδέκατου εδαφίου, απαιτείται η άσκηση καλλιεργητικής δραστηριότητας. Τα είδη και οι καλλιέργειες των φυτών υποδεικνύονται από μελέτη, όπως και οι συνθήκες της καλλιέργειάς τους. Κατόπιν διενέργειας της ως άνω μελέτης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζονται οι κατηγορίες των αιτούνων, οι λεπτομέρειες, προϋποθέσεις και διαδικασίες για την εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών σταθμών και την άσκηση της καλλιεργητικής δραστηριότητας. Κάθε επέμβαση στις εκτάσεις αυτές είτε για τη μεταβολή του προορισμού τους και τη διάθεσή τους για άλλες χρήσεις είτε για την εκτέλεση έργων ή τη δημιουργία εγκαταστάσεων ή παροχή άλλων εξυπηρετήσεων μέσα σε αυτές, έστω και χωρίς μεταβολή της κατά προορισμό χρήσης τους, αποτελεί εξαιρετικό μέτρο και ενεργείται πάντοτε με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και μόνο για λόγους που εξυπηρετούν τον γεωργικό χαρακτήρα της αγροτικής εκμετάλλευσης ή την εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε.. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει εφόσον πρόκειται για εκτέλεση στρατιωτικών έργων, που αφορούν στην εθνική άμυνα της χώρας, καθώς και για την εκτέλεση μεγάλων αναπτυξιακών έργων του Δημοσίου και των Ο.Τ.Α., πρώτου και δεύτερου βαθμού, για την κατασκευή δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, υποσταθμών και εν γένει για την εκτέλεση κάθε έργου που αφορά στην υποδομή του ηλεκτρικού συστήματος και του δικτύου φυσικού αερίου, σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ή για περιπτώσεις Στρατηγικών Επενδύσεων, όπως αυτές προσδιορίζονται βάσει του οικείου νομοθετικού πλαισίου, ιδίως για επενδύσεις που αφορούν και συνδέονται με τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων και τη βιομηχανία τροφίμων. Κτίρια και εγκαταστάσεις νομίμως υφιστάμενα προ της 3ης.12.2019 επί αγροτεμαχίων που έχουν χαρακτηριστεί ως αγροτικές γαίες υψηλής παραγωγικότητας, μπορούν να αλλάξουν χρήση, ώστε να αξιοποιηθούν για μεταποίηση αγροτικών προϊόντων. Η ως άνω απαγόρευση δεν ισχύει και για την κατασκευή μικρών μονάδων επεξεργασίας λυμάτων, μικρής ισχύος, έως τριών χιλιάδων (3.000) ισοδυνάμων κατοίκων, από παρόχους υπηρεσιών ύδατος, σε όσες δημοτικές ενότητες, μετά από ειδική τεκμηρίωση της σκοπιμότητας και αναγκαιότητας της χωροθέτησης, κατασκευής και λειτουργίας τους, δεν υφίσταται λιγότερο περιβαλλοντικά επαχθής, τεχνικά εφικτή και βιώσιμη εναλλακτική λύση. Στην περίπτωση αυτή, οι μονάδες υποχρεούνται να διαθέτουν, κατά προτεραιότητα, προς επανάχρηση τα επεξεργασμένα λύματα για την άρδευση παρακείμενων γεωργικών εκτάσεων, σύμφωνα με τα κριτήρια της σχετικής κείμενης νομοθεσίας. Ειδικά η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς εγκατεστημένης ισχύος μεγαλύτερης ή ίσης

του ενός μεγαβάτ (1 MW) απαγορεύεται σε αγροτεμάχια που χαρακτηρίζονται ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών της Αττικής, καθώς και των περιοχών της Επικράτειας που έχουν ήδη καθοριστεί ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας από εγκεκριμένα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (Γ.Π.Σ.) ή Σχέδια Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) του ν. 2508/1997 (Α' 124), σε Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) του άρθρου 29 του ν. 1337/1983 (Α' 33) και σε Τοπικά Χωρικά Σχέδια του ν. 4447/2016 (Α' 241), εκτός αν διαφορετικά προβλέπεται στα εγκεκριμένα αυτά σχέδια. Ειδικά η παραγωγή ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς εγκατεστημένης ισχύος μικρότερης ή ίσης του ενός μεγαβάτ (1 MW) επιτρέπεται σε αγροτεμάχια που χαρακτηρίζονται ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών της Αττικής, καθώς και των περιοχών της Επικράτειας που έχουν ήδη καθοριστεί ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας από εγκεκριμένα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (Γ.Π.Σ.) ή Σχέδια Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) του ν. 2508/1997 (Α' 124), σε Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) του άρθρου 29 του ν. 1337/1983 (Α' 33) και σε Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια του ν. 4447/2016 (Α' 241), υπό την προϋπόθεση ότι οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί, για τους οποίους χορηγούνται δεσμευτικές προσφορές σύνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή, μετά την έναρξη ισχύος της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/74123/2971/29.7.2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 3149), δεν υπερβαίνουν το μηδέν κόμμα οχτώ τοις εκατό (0,8%), καλύπτουν αγροτικές εκτάσεις που αθροιζόμενες με τις αγροτικές εκτάσεις που καλύπτουν φωτοβολταϊκοί σταθμοί που έχουν ήδη τεθεί σε λειτουργία ή έχουν χορηγηθεί δεσμευτικές προσφορές σύνδεσης και τις εκτάσεις που καλύπτουν φωτοβολταϊκοί σταθμοί που εγκαθίστανται σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013 (Α' 174), δεν υπερβαίνουν το μηδέν κόμμα οχτώ τοις εκατό (0,8%) του συνόλου των καλλιεργούμενων εκτάσεων της κάθε Περιφερειακής Ενότητας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που εκδίδεται μέσα σε δύο (2) μήνες από τη θέση σε ισχύ της παρούσας διάταξης καθορίζεται η ισχύς σε μεγαβάτ (MW) των φωτοβολταϊκών σταθμών που επιτρέπεται να εγκατασταθούν σε αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα και προσδιορίζονται οι ενέργειες των αρμόδιων υπηρεσιών. Για τον ανωτέρω καθορισμό χρησιμοποιούνται τα στοιχεία της Ετήσιας Γεωργικής Στατιστικής Έρευνας του έτους 2017 της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και λαμβάνεται υπόψη μία τυπική στρεμματική κάλυψη ανά μονάδα ισχύος των φωτοβολταϊκών σταθμών. Με την απόφαση αυτή δύναται να επιβάλλονται περιορισμοί ως προς το είδος των καλλιεργούμενων εκτάσεων, ενώ μπορεί να περιορίζεται και το ως άνω ποσοστό σε συγκεκριμένες Περιφερειακές Ενότητες. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να προσδιορίζο-

νται περιορισμοί στον τρόπο θεμελίωσης των βάσεων στήριξης των φωτοβολταϊκών συστημάτων, καθώς και υποχρεώσεις για την αποκατάσταση του γηπέδου μετά την αποξήλωση φωτοβολταϊκών σταθμών.»

Άρθρο 37

Επικαιροποίηση ορισμού αγροτικής εκμετάλλευσης - Τροποποίηση περ. δ) παρ. 1 άρθρου 2 ν. 3874/2010

Στην περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3874/2010 (Α' 151), περί ορισμών, προστίθεται η φράση «ή στην περίπτωση των Ομάδων Παραγωγών, των προϊόντων που παράγουν τα μέλη των Ομάδων Παραγωγών και για τα οποία έχουν αναγνωρισθεί ως Ομάδα Παραγωγών», και η περ. δ) διαμορφώνεται ως εξής:

«δ) Αγροτική εκμετάλλευση είναι η μονάδα παραγωγής προς πώληση αγροτικών προϊόντων, όπως αυτά ορίζονται στην περίπτωση ζ). Στις δραστηριότητες της αγροτικής εκμετάλλευσης περιλαμβάνεται, εκτός από την παραγωγή των προϊόντων και η αποθήκευση, τυποποίηση, συσκευασία και η τοποθέτηση, μέχρι και του σταδίου της χονδρικής και λιανικής πώλησης, αποκλειστικά των προϊόντων που παράγει η ίδια η μονάδα ή στην περίπτωση των Ομάδων Παραγωγών, των προϊόντων που παράγουν τα μέλη των Ομάδων Παραγωγών και για τα οποία έχουν αναγνωρισθεί ως Ομάδα Παραγωγών, καθώς και η πρώτη χωρική ή οικοτεχνική μεταποίησή τους, η αλιεία (θαλάσσια, εσωτερικών υδάτων), η υδατοκαλλιέργεια, συμπεριλαμβανομένων των μισθωμένων δημοσίων ιχθυοτρόφων υδάτων/λιμνοθαλασσών, ως και η διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρότερη από πεντακάσια (500) KW και η λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων.»

Άρθρο 38

Ρυθμίσεις για τις Ομάδες Παραγωγών - Προσθήκη άρθρου 2Α στον ν. 3874/2010

Στον ν. 3874/2010 (Α' 151) προστίθεται άρθρο 2Α ως εξής:

«Άρθρο 2Α

Ρυθμίσεις για τις Ομάδες Παραγωγών

1. Κάθε Ομάδα Παραγωγών (Ομ.Π.) που είναι εγγεγραμμένη στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων (ΕΜΑΣ) του άρθρου 22 του ν. 4673/2020 (Α' 52) και λειτουργεί αποκλειστικά προς όφελος των μελών της, εξομοιώνεται με την αγροτική εκμετάλλευση της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 2 του παρόντος και έχει τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με αυτήν, ανεξάρτητα από την αξιοποίηση γεωργικής γης ή την εκτροφή παραγωγικών ζώων και μελισσοσμηνών. Ως προς την Ομ.Π. εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις για τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ως προς την απαλλαγή από τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, σε περίπτωση αγοράς γεωργικών μηχανημάτων και εξοπλισμού και ως προς την ηλεκτροδότησή τους με αγροτικό ρεύμα.

2. Κάθε Ομ.Π. ελέγχεται ετησίως από τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφέρει-

ακής Ενότητας της έδρας της ως προς την τήρηση της υποχρέωσης εγγραφής της στο ΕΜΑΣ, και μια φορά ανά τριετία ως προς την τήρηση της υποχρέωσης λειτουργίας της αποκλειστικά προς όφελος των μελών τους, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1.

3.α) Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζεται η διαδικασία εξομίωσης της Ομ.Π. με την αγροτική εκμετάλλευση και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρ. 1.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζεται κάθε σχετικό θέμα με τους ελέγχους σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων των Ομ.Π., σύμφωνα με την παρ. 2, ιδίως η συγκρότηση επιτροπών ελέγχου, τα αρμόδια όργανα και οι διοικητικές διαδικασίες, καθώς και οι επιβαλλόμενες κυρώσεις.»

Άρθρο 39

Παράταση προθεσμίας προσαρμογής των καταστατικών των Αγροτικών Συνεταιρισμών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 36 ν. 4673/2020

Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4673/2020 (Α' 52) για την προσαρμογή των καταστατικών των Αγροτικών Συνεταιρισμών, παρατείνεται από τη λήξη της και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Όσοι ΑΣ λειτουργούν και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο του άρθρου 19 του ν. 4384/2016 κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, υποχρεούνται να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου έως τις 30.6.2024. Η προσαρμογή του καταστατικού γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του ΑΣ που λαμβάνεται με την απαρτία των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 13 και με την πλειοψηφία της παρ. 2 του άρθρου 14. Μετά την πάροδο της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, για τους ΑΣ που δεν έχουν προσαρμόσει το καταστατικό τους, εφαρμόζεται η παρ. 1 του άρθρου 31 και διαγράφονται από το ΕΜΑΣ.»

Άρθρο 40

Ρυθμίσεις για τους επιθεωρητές - ελεγκτές της Διεύθυνσης Οικονομικών Ελέγχων Επιθεώρησης και Συνεργατισμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

1. Στους επιθεωρητές - ελεγκτές του κλάδου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) Διοικητικού - Οικονομικού, ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού και ΠΕ Οικονομικού, της Διεύθυνσης Οικονομικών Ελέγχων Επιθεώρησης και Συνεργατισμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καταβάλλεται ελεγκτική αποζημίωση ύψους τριακοσίων (300) ευρώ μηνιαίως.

2. Το ύψος της μηνιαίας ελεγκτικής αποζημίωσης της παρ. 1 προσαυξάνεται σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%), αν οι κατηγορίες προσωπικού της παρ. 1 έχουν κατά τη διενέργεια των ελέγχων την ιδιότητα του ακριτικού υπαλλήλου, σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν. 4859/2021 (Α' 228).

3. Η αποζημίωση του παρόντος συμψηφίζεται με οποιοδήποτε άλλο ελεγκτικό επίδομα, ελεγκτική αποζημίωση ή άλλη παροχή, σχετική με την άσκηση των ελεγκτικών τους αρμοδιοτήτων, εξαιρουμένου του επιδόματος θέσης ευθύνης.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ποσό της ελεγκτικής αποζημίωσης της παρ. 1 ως προς το ανώτατο μηνιαίο όριο αυτής, καθώς και η προσαύξηση της παρ. 2.

Άρθρο 41

Εκκαθάριση δαπανών για ελέγχους των Περιφερειών

Δαπάνες για ελέγχους των Περιφερειών, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3460/2006 (Α' 105), οι οποίες προέκυψαν κατά τα οικονομικά έτη 2020 και 2021, εκκαθαρίζονται σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού των οικείων Περιφερειών έτους 2024, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης και των διατάξεων περί παραγραφής, μέχρι του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ για το σύνολο των προαναφερομένων οικονομικών ετών.

Άρθρο 42

Μεταβίβαση στον Δήμο Νεάπολης - Συκεών ακινήτων για την ανέγερση σχολικής μονάδας

1. Για την ανέγερση της σχολικής μονάδας του 1ου Επαγγελματικού Λυκείου Συκεών μεταβιβάζεται άνευ ανταλλάγματος στον Δήμο Νεάπολης - Συκεών της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, η κυριότητα: α) των δημόσιων ακινήτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθμούς τεμαχίων διανομής αα) 2380ζ με στοιχεία «18, 19, 20, 21, 22, 23, 13, 14, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 18» εμβαδού 3.204,38 τ.μ., αβ) 2389β με στοιχεία «43, 44, 51, 50, 52, 53, 43», εμβαδού 81.06 τ.μ. και αγ) 2390δ με στοιχεία «46, 47, 48, 49, 50, 51, 46», εμβαδού 184,94 τ.μ., και β) των ακινήτων της «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.», με στοιχεία: βα) «1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 1» εμβαδού 1.070,07 τ.μ., βα) «10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 10» εμβαδού 3.151,37 τ.μ. και βγ) «32, 33, 34, 35, 49, 32» εμβαδού 1.173,38 τ.μ., όπως εμφανίζονται στο Τοπογραφικό Διάγραμμα 2/2023 σε κλίμακα 1:500 του Δήμου Νεάπολης Συκεών, το οποίο προσαρτάται ως Παράρτημα στον παρόντα, εντός του Οικοδομικού Τετραγώνου Γ359 του Δήμου Νεάπολης - Συκεών. Το παρόν αποτελεί τίτλο μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο και εγγραφής στο Κτηματολογικό Γραφείο, κατά παρέκκλιση κάθε διάταξης, χωρίς την καταβολή οιοδήποτε φόρου ή τέλους.

2. Με μέριμνα του Δήμου Νεάπολης - Συκεών, εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, προσκομίζεται ο παρών νόμος. Η μεταγραφή/καταχώρηση της μεταβίβασης του παρόντος γίνεται με αίτηση του ειδικά εξουσιοδοτημένου από το Δημοτικό Συμβούλιο Δημάρχου ή δικηγόρου, η οποία δεν υπόκειται σε κανένα τέλος.

3. Αν εντός πέντε (5) ετών από την κτήση της κυριότητας των εν λόγω ακινήτων, δεν εκπληρωθεί ο σκοπός της μεταβίβασης, με αιτιολογημένη απόφαση: α) του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και β) του Διοικητικού Συμβουλίου της «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.», οι οποίες αποτελούν τίτλο μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο και εγγραφής στο Κτηματολογικό Γραφείο, ανακαλείται η μεταβίβαση της κυριότητας των ανωτέρω ακινήτων, χωρίς την καταβολή οιοδήποτε φόρου ή τέλους.

Άρθρο 43

Απόδοση ενισχύσεων σε κληρονόμους - Προσθήκη άρθρου 47Α στον ν. 5035/2023

Στον ν. 5035/2023 (Α' 76) προστίθεται άρθρο 47Α, ως εξής:

«Άρθρο 47Α

Απόδοση ενισχύσεων σε κληρονόμους

1. Οι ενισχύσεις οι οποίες χορηγούνται:

α) στο πλαίσιο εφαρμογής των Κανονισμών: αα) (ΕΕ) 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, «σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας» (L 352), αβ) (ΕΕ) 1408/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, «σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («de minimis») στον γεωργικό τομέα» (L 352), και αγ) (ΕΕ) 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουλίου 2014, «σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας» (L 190), ως ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis),

β) βάσει των ανακοινώσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2022/C 426/01 και C(2022) 1890 final, περί μέτρων κρατικής ενίσχυσης για τη στήριξη της οικονομίας λόγω της κατάστασης στην Ουκρανία,

γ) κατ'εφαρμογή των επιχορηγήσεων των άρθρων 11 και 12 του ν. 4797/2021 (Α' 66),

δ) στο πλαίσιο του προγράμματος ενισχύσεων νέων γεωργών βάσει των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2021 - 2023 και 2023 - 2027 και οφείλονται σε αποβιώσαντα δικαιούχο, καταβάλλονται στους νόμιμους κληρονόμους αυτού, οι οποίοι κατά τον χρόνο της κληρονομικής διαδοχής έχουν την ιδιότητα του επαγγελματία αγρότη. Η καταβολή αντιστοιχεί στο κληρονομικό μερίδιο της κληρονομιαίας περιουσίας για την οποία χορηγείται η ενίσχυση.

2. Τα οφειλόμενα ποσά της παρ. 1 καταβάλλονται κατόπιν αίτησης, η οποία συνοδεύεται:

α) με τα τυχόν απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με τις διατάξεις της κατά περίπτωση εφαρμοζόμενης υπουργικής απόφασης, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ο θανών ήταν ή όχι δικαιούχος ενίσχυσης,

β) με τα νομιμοποιητικά έγγραφα που απαιτούνται για τις περιπτώσεις κληρονομικής διαδοχής, προκειμένου

να διαπιστωθούν τα δικαιώματα των κληρονόμων επί της ενίσχυσης.

3. Το παρόν ισχύει και για ενισχύσεις που χορηγήθηκαν τα έτη 2022 και 2023 και οφείλονται σε αποβιώσαντα δικαιούχο.

4. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού δύναται να εξειδικεύονται περαιτέρω τα δικαιολογητικά της παρ. 2 και να καθορίζονται η διαδικασία καταβολής στους νόμιμους κληρονόμους, οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις καταβολής των ενισχύσεων, τα πρόσθετα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 44

Ψηφιακή πλατφόρμα αιτήσεων υπαγωγής ακίνητης περιουσίας στον ν. 4061/2012 - Προσθήκη άρθρου 2Α στον ν. 4061/2012

Στον ν. 4061/2012 (Α' 66) προστίθεται άρθρο 2Α, ως εξής:

«Άρθρο 2Α

Ψηφιακή πλατφόρμα αιτήσεων υπαγωγής ακίνητης περιουσίας στον ν. 4061/2012

1. Οι αιτήσεις αναφορικά με τα ακίνητα της παρ. 1 του άρθρου 1 που διαχειρίζεται το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, υποβάλλονται ηλεκτρονικά από τους ενδιαφερόμενους στην ψηφιακή πλατφόρμα ακίνητης περιουσίας του Υπουργείου που δημιουργείται και λειτουργεί σε αυτό, μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr - ΕΥΠ).

2. Για την είσοδο στην ψηφιακή πλατφόρμα της παρ. 1 ισχύουν τα άρθρα 24 και 31 του ν. 4727/2020 (Α' 184).

3. Πρόσβαση στην ψηφιακή πλατφόρμα της παρ. 1 έχουν η Διεύθυνση Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και οι λοιπές συναρμόδιες υπηρεσίες. Οι υπηρεσίες του πρώτου εδαφίου κάνουν υποχρεωτικά χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την αποστολή των εγγράφων που είναι απαραίτητα για τη διεκπεραίωση του αιτήματος που υποβλήθηκε σύμφωνα με την παρ. 1.

4. Η ψηφιακή πλατφόρμα της παρ. 1 μπορεί να διαλειτουργεί με άλλα πληροφοριακά συστήματα μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με τα άρθρα 47 του ν. 4623/2019 (Α' 134) και 84 του ν. 4727/2020.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης μπορεί να ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

6. Για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος οι αιτήσεις της παρ. 1 μπορούν να υποβάλλονται και εγγράφως μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή ταχυδρομικής αποστολής ή κατάθεσης στην υπηρεσία. Μετά από την παρέλευση του χρονικού

διαστήματος του πρώτου εδαφίου οι αιτήσεις υποβάλλονται αποκλειστικά στην ψηφιακή πλατφόρμα της παρ. 1.

7. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2024.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΥΘΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Άρθρο 45

Ρυθμίσεις για το μητρώο ελεγκτών - επαληθευτών επενδυτικών σχεδίων Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

1. Για τον έλεγχο και την επαλήθευση των επενδυτικών σχεδίων για τα έργα και τις δράσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τα οποία χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας συστήνεται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Μητρώο Ελεγκτών - Επαληθευτών.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης ορίζονται:

- α) το αντικείμενο του Μητρώου Ελεγκτών - Επαληθευτών,
- β) οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη και τη λειτουργία του,
- γ) τα απαραίτητα προσόντα των ελεγκτών - επαληθευτών,
- δ) το ύψος της αποζημίωσης που καταβάλλεται στους ελεγκτές - επαληθευτές, και
- ε) η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την ανάπτυξη και τη λειτουργία του.

ΜΕΡΟΣ Ε'

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 1474/1984

Άρθρο 46

Πόλεις ίδρυσης περιφερειακών παραρτημάτων Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 5 ν. 1474/1984

Η παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1474/1984 (Α' 128) τροποποιείται ως προς τις πόλεις στις οποίες ιδρύονται περιφερειακά παραρτήματα του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.), και διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στις πόλεις Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Κοζάνη, Πάτρα, Λάρισα, Ηράκλειο, Μυτιλήνη, Καβάλα, Αλεξανδρούπολη και Γιάννενα ιδρύονται περιφερειακά παραρτήματα του ΓΕΩΤ.Ε.Ε., η εδαφική δικαιοδοσία των οποίων καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του ΓΕΩΤ.Ε.Ε.»

Άρθρο 47**Πειθαρχικά παραπτώματα μελών του
Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος -
Τροποποίηση άρθρου 16 ν. 1474/1984**

Στο άρθρο 16 του ν. 1474/1985 (Α' 128), περί πειθαρχικών παραπτωμάτων των μελών του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.), στην παρ. 2 προστίθεται η φράση «στον πειθαρχικό κανονισμό του ΓΕΩΤ.Ε.Ε., ιδίως δε», οι παρ. 3 και 5, περί πειθαρχικών ποινών και δίωξης, καταργούνται, και το άρθρο 16 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 16**Υποχρεώσεις των μελών - Πειθαρχικά
παραπτώματα**

1. Τα μέλη του Επιμελητηρίου έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- α) να συμμετέχουν στις εκλογές του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. για την ανάδειξη των οργάνων του,
- β) να προσέρχονται στις συνελεύσεις, εφόσον εκλεγούν αντιπρόσωποι,
- γ) να συμμορφώνονται με τις νόμιμες αποφάσεις των οργάνων του Επιμελητηρίου,
- δ) να καταβάλλουν εμπρόθεσμα τις συνδρομές τους και να τακτοποιούν έγκαιρα κάθε άλλη οικονομική τους υποχρέωση προς το Επιμελητήριο,
- ε) να εμφανίζονται όταν κληθούν και να δώσουν προς τα όργανα του Επιμελητηρίου κάθε σχετική πληροφορία ή εξήγηση που θα τους ζητηθεί,
- στ) να γνωστοποιούν στο Περιφερειακό Παράρτημα που ανήκουν και στο Επιμελητήριο τη διεύθυνση του επαγγέλματος και της κατοικίας τους, καθώς και κάθε μεταβολή της.

2. Πειθαρχικά παραπτώματα των μελών είναι όσα προβλέπονται στον πειθαρχικό κανονισμό του ΓΕΩΤ.Ε.Ε., ιδίως δε κάθε παράβαση των νόμων που διέπουν τη λειτουργία του ΓΕΩΤ.Ε.Ε., η παράβαση των αποφάσεων των οργάνων του, κάθε διαγωγή ασυμβίβαστη με την επιστημονική αξιοπρέπεια και τους κανόνες της επαγγελματικής δεοντολογίας.

3. Καταργείται.

4. Οι χρηματικές ποινές εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων.

5. Καταργείται.»

Άρθρο 48**Πειθαρχικά όργανα Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου
Ελλάδος - Τροποποίηση άρθρου 17
ν. 1474/1984**

Στο άρθρο 17 του ν. 1474/1984 (Α' 128), περί πειθαρχικών οργάνων, η παρ. 6, περί οριστικής διαγραφής, καταργείται, η παρ. 7 αντικαθίσταται και το άρθρο 17 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 17**Πειθαρχικά όργανα**

1. Συνιστώνται Πρωτοβάθμιο και Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο για την εκδίκαση των πειθαρχικών παραπτωμάτων των μελών του Επιμελητηρίου.

2. Τα πειθαρχικά συμβούλια απαρτίζονται από πέντε (5) αιρετά μέλη, ένα από κάθε κλάδο, εκλεγμένα με

ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη από το Συντονιστικό Συμβούλιο κατά την πρώτη, μετά τις εκλογές, σύγκλησή του. Σε περίπτωση έλλειψης τακτικού ή αναπληρωματικού μέλους, λόγω θανάτου ή παραίτησής του ή άλλου κωλύματος, εκλέγεται νέο μέλος σε αντικατάστασή του, κατά την αμέσως επόμενη συνεδρίαση του Συντονιστικού Συμβουλίου.

3. Η θητεία των μελών των πειθαρχικών συμβουλίων είναι τριετής και παρατείνεται μέχρι τον ορισμό - εκλογή νέων οργάνων. Υποψήφιοι για το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο μπορούν να είναι όλα τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης των Αντιπροσώπων και για το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο τα μέλη, εκ των Αντιπροσώπων, που έλαβαν το πτυχίο τους πριν από δέκα (10) τουλάχιστον χρόνια. Από τους υποψηφίους εκλέγονται όσοι συγκεντρώνουν την απόλυτη πλειοψηφία, επί των εγκύρων ψήφων, σε κάθε κλάδο.

4. Ο πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου εκλέγεται μεταξύ των μελών του.

5. Καθήκοντα γραμματέα στα πειθαρχικά συμβούλια εκτελεί ο διευθυντής των διοικητικών υπηρεσιών του Επιμελητηρίου ή ο νόμιμος αναπληρωτής του.

6. Καταργείται.

7. Με πειθαρχικό κανονισμό, που καταρτίζεται από το διοικητικό συμβούλιο του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, ψηφίζεται από τη γενική συνέλευση των αντιπροσώπων των κλάδων του Επιμελητηρίου και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τα πειθαρχικά παραπτώματα και την παραγραφή τους, τις πειθαρχικές ποινές, την αρμοδιότητα των πειθαρχικών οργάνων, τη συγκρότηση, σύνθεση και λειτουργία των πειθαρχικών συμβουλίων, την πειθαρχική προδικασία και διαδικασία, την έκδοση των πειθαρχικών αποφάσεων, τις ενστάσεις κατά των πειθαρχικών αποφάσεων, τις αρχές που διέπουν την πειθαρχική διαδικασία και τη σχέση της με ένδικες ή άλλες διαδικασίες, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα ουσιαστικού και διαδικαστικού πειθαρχικού δικαίου λεπτομερειακού χαρακτήρα.»

Άρθρο 49**Καταργούμενες διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

α) η περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 1474/1984 (Α' 128), περί λειτουργίας των πειθαρχικών συμβουλίων, και

β) οι παρ. 2 έως 5 του άρθρου 17 του π.δ. 334/1985 (Α' 117), περί λειτουργίας των πειθαρχικών συμβουλίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'**ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ -
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4497/2017****Άρθρο 50****Σκοπός Επιμελητηρίων - Τροποποίηση
άρθρου 62 ν. 4497/2017**

Στην περ. α) του άρθρου 62 του ν. 4497/2017 (Α' 171), περί σκοπού των Επιμελητηρίων, προστίθεται η φράση

«της αγροτικής επιχειρηματικότητας» και το άρθρο 62 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 62

Σκοπός Επιμελητηρίων

Σκοπός των Επιμελητηρίων, μέσα στα όρια της χωρικής ενότητας όπου ασκούν τις αρμοδιότητές τους, είναι:

α) η προστασία και η ανάπτυξη του εμπορίου, της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας, των επαγγελματιών, του τομέα παροχής υπηρεσιών, της αγροτικής επιχειρηματικότητας, των εξαγωγών και κάθε κλάδου της οικονομίας, σύμφωνα με τα συμφέροντα και τους στόχους της εθνικής οικονομίας για την ανάπτυξη και την πρόοδο αυτής,

β) η παροχή προς την Πολιτεία τεκμηριωμένων εισηγήσεων για κάθε οικονομικό θέμα, με γνώμονα πάντοτε την οικονομική ανάπτυξη της χωρικής ενότητας όπου ασκούν τις αρμοδιότητές τους και την εξυπηρέτηση του γενικότερου συμφέροντος της εθνικής οικονομίας,

γ) η παροχή στα μέλη τους και σε κάθε ενδιαφερόμενο γνωμοδοτικών εισηγήσεων και πληροφοριών για κάθε οικονομικό θέμα,

δ) η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης της δραστηριότητας των μελών τους, καθώς και η κατ' εξουσιοδότηση άσκηση αρμοδιοτήτων δημοσίου δικαίου που αφορούν θέματα σύστασης, αδειοδότησης και λειτουργίας των επιχειρήσεων.»

Άρθρο 51

Ίδρυση αγροτικών τμημάτων στα Επιμελητήρια - Τροποποίηση άρθρου 67 ν. 4497/2017

Στο άρθρο 67 του ν. 4497/2017 (Α' 171), περί οργάνωσης των Επιμελητηρίων: α) στην παρ. 1 προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο, β) η παρ. 6 αντικαθίσταται, και το άρθρο 67 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 67

Δομή - Οργάνωση Επιμελητηρίων

1. Τα Επιμελητήρια κατανέμουν τα μέλη τους στα εξής τμήματα ανάλογα με τη δραστηριότητα των μελών τους: α) μεταποιητικό, β) εμπορικό, και γ) υπηρεσιών. Ειδικά τα Επαγγελματικά Επιμελητήρια κατανέμουν τα μέλη τους σε τμήματα επαγγελματιών, και υπηρεσιών, ενώ τα Βιοτεχνικά Επιμελητήρια κατανέμουν τα μέλη τους σε τμήματα βιοτεχνών και υπηρεσιών. Τα Επιμελητήρια του πρώτου εδαφίου, καθώς και τα Επαγγελματικά και Βιοτεχνικά Επιμελητήρια μπορούν να ιδρύουν αγροτικά τμήματα υπό τις προϋποθέσεις των παρ. 5 και 6.

2. Τα Τμήματα δεν έχουν αυτοτέλεια. Την προεδρία τους ασκεί ο αιρετός πρόεδρος τους ή ο νόμιμος αναπληρωτής του. Τα Τμήματα εισηγούνται προς τη διοίκηση του οικείου Επιμελητηρίου, για κάθε θέμα της αρμοδιότητάς τους.

3. Το αντικείμενο δραστηριότητας των επιχειρήσεων για την κατάταξή τους κατά τις διατάξεις του Μέρους Β' του παρόντος, ανά Επιμελητήριο ή τμήμα Επιμελητηρίου, κρίνεται σύμφωνα με την κύρια δραστηριότητά τους, όπως αυτή προκύπτει από την Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων, που ορίζεται με την 1100330/1954/ΔΜ/6.10.2008 (Β' 2149) απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Με

απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται οι κύριοι κωδικοί αριθμοί δραστηριότητας επιχειρήσεων που αντιστοιχούν σε κάθε τμήμα. Όταν το αντικείμενο επιχειρηματικής δραστηριότητας δεν περιλαμβάνεται στις διακρίσεις αυτές, τότε οι οικείες επιχειρήσεις ταξινομούνται στα κατά περίπτωση Επιμελητήρια ή στα τμήματα αυτών, σύμφωνα με το αντικείμενο που δηλώνουν ή που προκύπτει από τα προσαγόμενα έγγραφα (καταστατικό ή έναρξη επιτηδεύματος) και το οποίο ευρίσκεται εγγύτερα προς δραστηριότητα που ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Μέρους Β' του παρόντος.

4. Μέλος μπορεί να ζητήσει τη μετακίνησή του σε διαφορετικό τμήμα ή διαφορετικό Επιμελητήριο της Περιφερειακής Ενότητας στην οποία έχει την έδρα του, εφόσον προκύπτει ότι έχει τουλάχιστον έναν (1) κύριο κωδικό αριθμό δραστηριότητας που αντιστοιχεί στο τμήμα ή το Επιμελητήριο στο οποίο αιτείται να μετακινηθεί. Αν αμφισβητείται η κατάταξη μέλους στο οικείο Επιμελητήριο, επιλαμβάνεται τριμελής επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και αποτελείται από έναν υπάλληλο του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης για τα Επιμελητήρια της Περιφέρειας Αττικής ή της οικείας Περιφέρειας για τα υπόλοιπα Επιμελητήρια, ως Πρόεδρο, και από έναν εκπρόσωπο καθενός από τα δύο Επιμελητήρια. Αν αμφισβητείται η κατάταξη μέλους σε Τμήμα του οικείου Επιμελητηρίου επιλαμβάνεται η Διοικητική Επιτροπή του οικείου Επιμελητηρίου.

5. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Επιμελητηρίου μπορεί να ιδρύονται και άλλα Τμήματα. Αν αμφισβητείται η κατάταξη μέλους σε Τμήμα του οικείου Επιμελητηρίου, επιλαμβάνεται η Διοικητική Επιτροπή, η οποία αποφασίζει σχετικά.

6. Για τη δημιουργία Τμήματος σε Επιμελητήρια, τα οποία εδρεύουν στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, απαιτούνται τουλάχιστον διακόσιες (200) επιχειρήσεις και για τα υπόλοιπα Επιμελητήρια της Χώρας απαιτούνται τουλάχιστον εκατό (100) επιχειρήσεις. Ειδικά για τη δημιουργία Αγροτικών Τμημάτων στα Επιμελητήρια: α) της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, απαιτούνται τουλάχιστον εβδομήντα (70) αγροτικές επιχειρήσεις κάθε είδους, που ήδη είναι εγγεγραμμένες στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) ή θα εγγραφούν σε αυτό, Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και Ομάδες Παραγωγών, καθώς και αγρότες που ασκούν και μεταποιητική δραστηριότητα και μεταποιητές προϊόντων πρωτογενούς τομέα, β) της υπόλοιπης χώρας, τριάντα (30) αγροτικές επιχειρήσεις κάθε είδους, που ήδη είναι εγγεγραμμένες στο Γ.Ε.ΜΗ. ή θα εγγραφούν σε αυτό, Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και Ομάδες Παραγωγών, καθώς και αγρότες που ασκούν και μεταποιητική δραστηριότητα και μεταποιητές προϊόντων πρωτογενούς τομέα.

Ο αριθμός των επιχειρήσεων ή των αγροτικών επιχειρήσεων κάθε είδους που ήδη είναι εγγεγραμμένες στο Γ.Ε.ΜΗ. ή θα εγγραφούν σε αυτό, Αγροτικών Συνεταιρισμών και Ομάδων Παραγωγών, καθώς και αγροτών που ασκούν και μεταποιητική δραστηριότητα και μεταποιητών προϊόντων πρωτογενούς τομέα που απαιτείται κατά το προηγούμενο εδάφιο μπορεί να μειώνεται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του οικείου Επιμελητηρίου, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης.»

Άρθρο 52**Εκπροσώπηση των αγροτικών τμημάτων
Επιμελητηρίων στο Διοικητικό Συμβούλιο -
Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 69 ν. 4497/2017**

Στην παρ. 3 του άρθρου 69 του ν. 4497/2017 (Α' 171), περί αριθμού αντιπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου των Επιμελητηρίων, προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Ο αριθμός των αντιπροσώπων του κάθε τμήματος στο Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου, με βάση τα εξής κριτήρια:

α) τον αριθμό των μελών του κάθε τμήματος, β) τη συνεισφορά αυτών στην τοπική οικονομία και γ) τις θέσεις εργασίας που καλύπτονται από τη δραστηριότητά τους. Ο αριθμός των αντιπροσώπων των αγροτικών τμημάτων στο Διοικητικό Συμβούλιο, εφόσον έχουν ιδρυθεί αγροτικά τμήματα σύμφωνα με το άρθρο 67, είναι: α) ένας (1) για Επιμελητήρια των περ. α) και β) της παρ. 2, και β) δύο (2) για τα υπόλοιπα επιμελητήρια.»

Άρθρο 53**Σύσταση Ηλεκτρονικού Μητρώου Αγροτών -
Εξουσιοδοτική διάταξη**

1. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να ανατίθεται στα Επιμελητήρια, μετά από σύμφωνη γνώμη αυτών, η σύσταση, λειτουργία και διαχείριση Ηλεκτρονικού Μητρώου Αγροτών, προς τον σκοπό υποστήριξης της χάραξης της αγροτικής πολιτικής της χώρας. Το μητρώο υλοποιείται σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τους συναρμόδιους φορείς. Το μητρώο αγροτών διασυνδέεται με το αντίστοιχο μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, το οποίο τηρείται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η διαχειριστική δαπάνη, που προκύπτει από τη σύσταση του Μητρώου, βαρύνει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ορίζονται:

- α) το αντικείμενο του Μητρώου,
- β) οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη και τη λειτουργία του,
- γ) οι προϋποθέσεις εγγραφής στο Μητρώο φυσικών και νομικών προσώπων και,
- δ) η αρμόδια υπηρεσία του οικείου επιμελητηρίου για την ανάπτυξη και τη λειτουργία του Μητρώου.»

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'**ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 54****Απαλλαγή από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας
Ακινήτων 2024 των ακινήτων πληγέντων από
φυσικές καταστροφές - Αντικατάσταση παρ. 6,
τροποποίηση παρ. 7 και κατάργηση παρ. 7Η
άρθρου 3 ν. 4223/2013**

1. Η παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287), περί απαλλαγών από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (Ε.Ν.Φ.Ι.Α.), αντικαθίσταται, στην παρ. 7 του ίδιου άρθρου

προβλέπεται απαλλαγή και για το έτος 2024, και οι παρ. 6 και 7 διαμορφώνονται ως εξής:

«6. Σε περιοχές, οι οποίες από την 1η Ιουλίου 2023 και εφεξής, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας έχουν κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας λόγω σεισμού, πυρκαγιάς ή πλημμύρας, απαλλάσσονται από τον Ε.Ν.Φ.Ι.Α. του έτους εντός του οποίου επήλθε η καταστροφή και των δύο (2) επόμενων ετών, ως εξής:

α) Τα κτίρια, μετά του αναλογούντος οικοπέδου, που έχουν αποδεδειγμένα καταστεί επικινδύνως ετοιμόρροπα ή έχουν ολοσχερώς καταστραφεί ή υποστεί ζημιές, οι οποίες τα καθιστούν προσωρινά ακατάλληλα για χρήση, εφόσον οι ιδιοκτήτες τους είναι κάτοχοι Πρωτοκόλλου Αυτοψίας Επικινδύνως Ετοιμόρροπου Κτηρίου ή Δελτίου Επανελέγχου ή Έκθεσης Αυτοψίας, της Γενικής Γραμματείας Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών και Κρατικής Αρωγής του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, σύμφωνα με τα οποία το κτίριο έχει χαρακτηριστεί επικίνδυνο ή προσωρινά ακατάλληλο για χρήση και εφόσον αυτά εκδίδονται έως και ένα (1) έτος μετά τη συντέλεση της φυσικής καταστροφής, αν κατά τον κρίσιμο χρόνο η κυριότητα ή τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα στο ακίνητο ανήκουν στον υπόχρεο σε φόρο για τα έτη αυτά.

β) Τα αγροτεμάχια και τα κτίσματα επί αυτών που ευρίσκονται σε περιοχές που επλήγησαν, εφόσον οι ιδιοκτήτες είναι κάτοχοι βεβαίωσης καταστροφής από τα κατά τόπους αρμόδια Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (Τ.Α.Ε.Ε.) των Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών της Γενικής Διεύθυνσης Αποκεντρωμένων Δομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που εκδίδεται έως και έξι (6) μήνες μετά τη συντέλεση της φυσικής καταστροφής, αν κατά τον κρίσιμο χρόνο η κυριότητα ή τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα στο ακίνητο ανήκουν στον υπόχρεο σε φόρο για τα έτη αυτά. Τα Τ.Α.Ε.Ε. εκδίδουν την ως άνω βεβαίωση, αφού λάβουν τα οικεία στοιχεία των αγροτεμαχίων που έχουν εκτιμηθεί ως κατεστραμμένα από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων.

Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας της παρ. 1 κοινοποιείται στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.).

Για τη χορήγηση της απαλλαγής υποβάλλεται αίτηση για το έτος εντός του οποίου επήλθε η καταστροφή στη Φορολογική Διοίκηση από τον δικαιούχο, η οποία ισχύει και για τα δύο (2) επόμενα έτη. Η αίτηση δύναται να υποβάλλεται και μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας «agodi.gov.gr». Εφόσον, μετά τη χορήγηση της απαλλαγής, διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησής της, ο φόρος βεβαιώνεται και καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου από την πράξη βεβαίωσης μήνα, εντόκως, σύμφωνα με το άρθρο 54B του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206).

7. Ειδικά για τα έτη 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 και 2024 απαλλάσσονται τα ακίνητα που ευρίσκονται σε περιοχές της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας, τις οποίες έπληξαν οι πυρκαγιές της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018, εφόσον οι ιδιοκτήτες τους

είναι κάτοχοι Δελτίου Επανελέγχου ή Έκθεσης Αυτοψίας ή Πρωτοκόλλου Αυτοψίας Επικινδύνως Ετοιμόρροπου Κτηρίου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, που έχουν εκδοθεί έως και τις 31.12.2020 και κατά τον κρίσιμο χρόνο η κυριότητα ή τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα στο ακίνητο ανήκαν στον υπόχρεο σε φόρο για τα έτη αυτά. Για τα έτη 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 και 2024 απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. τα δικαιώματα επί του συνόλου της ακίνητης περιουσίας των θανόντων εξαιτίας των πυρκαγιών του προηγούμενου εδαφίου.»

2. Αιτήσεις απαλλαγής από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (Ε.Ν.Φ.Ι.Α.) που υποβλήθηκαν στην ψηφιακή πλατφόρμα «arogi.gov.gr» πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεωρούνται ως νομίμως υποβληθείσες.

3. Η παρ. 7Η του άρθρου 3 του ν. 4223/2013, περί απαλλαγών από τον Ε.Ν.Φ.Ι.Α., καταργείται από την έναρξη ισχύος της, την 28η Ιουλίου 2023.

Άρθρο 55

Καταβολή του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 8 ν. 4223/2013

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4223/2013 (Α' 287), περί καταβολής του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας (Ε.Ν.Φ.Ι.Α.), αυξάνεται ο αριθμός των μηνιαίων δόσεων του πρώτου εδαφίου, προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. καταβάλλεται σε έως δώδεκα (12) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, καθεμιά από τις οποίες δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ευρώ, και από τις οποίες η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα έκδοσης της πράξης προσδιορισμού φόρου, εφόσον η πράξη προσδιορισμού φόρου εκδοθεί μέχρι τις 15 του μήνα αυτού, άλλως μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση της πράξης προσδιορισμού φόρου, οι δε επόμενες δόσεις μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε επόμενου μήνα και η τελευταία δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Φεβρουαρίου του επόμενου έτους.

Ειδικά για τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. του έτους 2024, ο φόρος καταβάλλεται σε έντεκα (11) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, εκ των οποίων η πρώτη καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Απριλίου 2024.

Ειδικά για τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. έτους 2022, εφόσον η πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου εκδοθεί μέχρι και την 20ή Μαΐου 2022, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 31η Μαΐου 2022.

Ειδικά για το έτος 2014, η τελευταία δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Φεβρουαρίου του έτους 2015. Εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου έχει εκδοθεί μέχρι και την 31η Ιουλίου 2014, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2014.

Ποσά φόρου μέχρι ένα (1) ευρώ δεν βεβαιώνονται και δεν είναι απαιτητά.

Ειδικά για το έτος 2015, εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου έχει εκδοθεί μέχρι και την 26η του μηνός Οκτωβρίου 2015, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή του μηνός Οκτωβρίου 2015. Η τελευταία δόση καταβάλλεται μέχρι και την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου του έτους 2016.

Ειδικά για το έτος 2016 η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2016 και η τελευταία μέχρι και την 31η Ιανουαρίου 2017.

Ειδικά για το έτος 2017 η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 29η Σεπτεμβρίου 2017 και η τελευταία μέχρι και την 31η Ιανουαρίου 2018.

Ειδικά για το έτος 2018, εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου εκδοθεί εντός του Σεπτεμβρίου 2018, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2018.

Ειδικά για το έτος 2019, εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου εκδοθεί μέχρι τη 16η Σεπτεμβρίου 2019, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2019.

Ειδικά για το έτος 2020, ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (Ε.Ν.Φ.Ι.Α.) καταβάλλεται σε έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Η πρώτη και η δεύτερη δόση δύναται να καταβληθούν μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Οκτωβρίου 2020 και καθεμιά από τις επόμενες, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των τεσσάρων (4) επόμενων μηνών.

Ειδικά για το έτος 2021, ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (Ε.Ν.Φ.Ι.Α.) καταβάλλεται σε έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Η πρώτη και η δεύτερη δόση δύναται να καταβληθούν μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Οκτωβρίου 2021 και καθεμιά από τις επόμενες, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των τεσσάρων (4) επόμενων μηνών.»

2. Η παρ. 1 ισχύει από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 56

Χρόνος υποβολής της δήλωσης στοιχείων ακινήτων - Τροποποίηση περ. α' παρ. 3 άρθρου 23 ν. 3427/2005

Στην περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005 (Α' 312), περί υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων, α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται ως προς την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της δήλωσης στοιχείων ακινήτων, β) προστίθεται τρίτο εδάφιο, και η περ. α' διαμορφώνεται ως εξής:

«α. Για τη σύσταση, απόκτηση και κάθε άλλη μεταβολή στα δικαιώματα της παρ. 1, ο υπόχρεος σε υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων υποβάλλει αυτήν μέχρι και την 31η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από την ημέρα της σύστασης, απόκτησης και κάθε άλλης μεταβολής στα παραπάνω δικαιώματα, πλην της κληρονομικής διαδοχής, για την οποία ο φορολογούμενος υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα της λήξης της προθεσμίας αποποίησης της κληρονομίας. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να παρατείνεται η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου.

Ειδικά για το έτος 2024, η δήλωση του πρώτου εδαφίου υποβάλλεται μέχρι και την 8η Μαρτίου 2024.»

Άρθρο 57

Χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης για τη στήριξη του τουρισμού της νήσου Ρόδου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 99 ν. 5079/2023

Η παρ. 1 του άρθρου 99 του ν. 5079/2023 (Α' 215), περί χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης για τη στήριξη του τουρισμού της νήσου Ρόδου, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Παρέχεται οικονομική διευκόλυνση για το έτος 2024 στους δικαιούχους της παρ. 2 για τη διαμονή σε ξενοδοχεία της νήσου Ρόδου, κατά τα χρονικά διαστήματα της παρ. 3. Η διευκόλυνση του πρώτου εδαφίου καλύπτεται από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ο οποίος για τον σκοπό αυτό ενισχύεται από το αποθεματικό του άρθρου 59 του ν. 4270/2014 (Α' 143).»

ΜΕΡΟΣ Ζ' ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

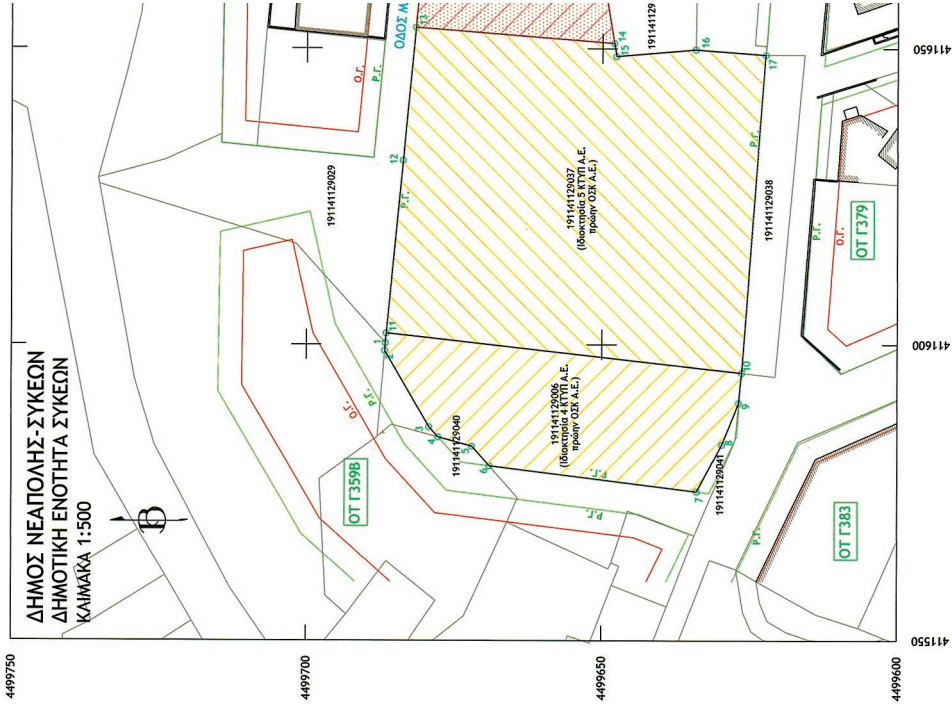
Άρθρο 58 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται ειδικότερα.

www.sate.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΡΘΡΟΥ 42

Εμβαδόν συνολικής παραχώρησης από ΥΠΑΛΤ
και ΚΤΥΠ Α.Ε. (πρώην ΟΣΚ Α.Ε.) προς το
Δήμο Νεάπολης-Συκεών Ε=3.394,82τ.μ.

σ/α	Χ	Υ
43	411725,698	4495665,268
44	411724,699	4495676,915
51	411745,892	4495678,258
50	411741,816	4495678,894
52	411750,449	4495682,717
53	411751,616	4495683,376
43	411725,698	4495665,268

Εμβαδόν συνολικής παραχώρησης από ΥΠΑΛΤ
και ΚΤΥΠ Α.Ε. (πρώην ΟΣΚ Α.Ε.) προς το
Δήμο Νεάπολης-Συκεών Ε=3.394,82τ.μ.

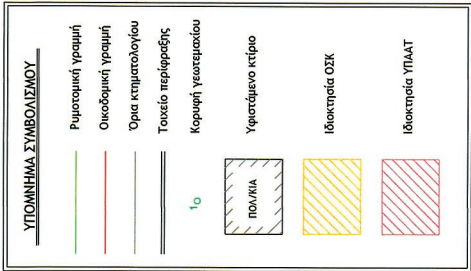
σ/α	Χ	Υ
46	411744,263	4495665,268
47	411725,698	4495665,268
48	411724,699	4495676,915
49	411739,705	4495676,736
50	411741,816	4495678,894
51	411745,892	4495678,258
51	411745,892	4495678,258
46	411744,263	4495665,268

Εμβαδόν συνολικής παραχώρησης από ΥΠΑΛΤ
και ΚΤΥΠ Α.Ε. (πρώην ΟΣΚ Α.Ε.) προς το
Δήμο Νεάπολης-Συκεών Ε=3.394,82τ.μ.

σ/α	Χ	Υ
18	411719,761	4495675,267
19	411701,923	4495675,599
20	411693,808	4495675,593
21	411687,137	4495674,770
22	411686,993	4495674,770
23	411671,864	4495675,808
13	411653,509	4495681,552
14	411650,919	4495681,973
26	411658,837	4495686,299
27	411669,111	4495686,182
28	411669,111	4495686,182
29	411659,316	4495686,839
30	411684,823	4495686,202
31	411686,846	4495686,449
32	411696,693	4495687,449
33	411698,364	4495686,606
34	411701,923	4495686,591
35	411754,312	4495683,501
36	411753,246	4495683,376
37	411748,924	4495682,443
38	411786,033	4495683,444
39	411788,267	4495685,374
40	411765,847	4495682,467
41	411755,057	4495684,622
42	411755,057	4495684,622
43	411755,059	4495686,964
44	411754,699	4495676,915
45	411754,699	4495686,204
46	411744,263	4495685,288
47	411725,698	4495682,717
48	411724,699	4495678,894
18	411719,761	4495675,267

Εμβαδόν συνολικής παραχώρησης από ΥΠΑΛΤ
και ΚΤΥΠ Α.Ε. (πρώην ΟΣΚ Α.Ε.) προς το
Δήμο Νεάπολης-Συκεών Ε=3.394,82τ.μ.

σ/α	Χ	Υ
2	411600,246	4495686,405
3	411598,931	4495686,721
4	411586,040	4495679,233
5	411582,779	4495671,934
6	411575,180	4495683,854
7	411575,180	4495683,854
8	411583,084	4495629,685
9	411590,125	4495626,800
10	411595,247	4495626,307
11	411601,918	4495686,447
1	411600,246	4495686,405
2	411600,246	4495686,405
3	411598,931	4495686,721
4	411586,040	4495679,233
5	411582,779	4495671,934
6	411575,180	4495683,854
7	411575,180	4495683,854
8	411583,084	4495629,685
9	411590,125	4495626,800
10	411595,247	4495626,307
11	411601,918	4495686,447
1	411600,246	4495686,405

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα,
από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε
σμίκρυνση κατά ποσοστό **39%**

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 16 Φεβρουαρίου 2024

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Οι Υπουργοί

Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής
Οικονομίας και Οικονομικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Εθνικής Άμυνας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

Εσωτερικών

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Αναπληρωτής
Υπουργός Εσωτερικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Υγείας

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Προστασίας του Πολίτη

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

Υποδομών και Μεταφορών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Ανάπτυξης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

Εργασίας και
Κοινωνικής Ασφάλισης

ΔΟΜΝΑ - ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

Δικαιοσύνης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

Πολιτισμού

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

Ναυτιλίας

και Νησιωτικής Πολιτικής

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

Τουρισμού

ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

Ψηφιακής Διακυβέρνησης

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

Κλιματικής Κρίσης

και Πολιτικής Προστασίας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 16 Φεβρουαρίου 2024

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

www.sate.gr

www.sate.gr

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

* 0 1 0 0 0 2 5 1 6 0 2 2 4 0 0 3 2 *